

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 31. (91.) ÉVF. • 4. SZÁM • 2021. ÁPRILIS • ÁRA: 3 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Húsvéti árnyék

• A prófétát, aki Isten országát hirdette, elárulták, elítélték és megfeszítették. A mester, aki csendesen tűrte a jeruzsálemiek hozsannázását és feszítsd megjét, akit arcul köptek, megvesszőztek, ruhájára kockát vetettek, utolsó leheletével is azokért imádkozott, akik életére törtek.

Ez az igazi csoda: az elárultatás, a csalódás, a megcsúfolás, a megaláztatás, a halálos kínok közepette is képesnek lenni meglátni az elveszejtőkben a felebarátot, akik nem tudják, mit

cselekszenek. Ez a nem e világból való, példátlan emberi nagyság. A mérhetetlen szenvedések közepette is együttérzést, megértést tanúsítani tudás.

És ez a mi esélyünk a megváltásra. Ha nincs a teremtet világban nagyság, megértés, együttérzés, szeretet, mindannyian elvesztünk. A húsvéti fényben bujkáló nagypénteki árnyat a bennünk élő, megvezethető tömeg veti a világra. Csak akkor szaporodik a fény a világban, ha egymással felebarátainkként bánunk.

A tartalomból:

Húsvéti pásztorlevél

3

Ma minden más

5

Passióélmény

7

Húsvét

8

Pákei vs. Pákey

15

Személyes sorok
dr. Mikó Imréről

17

„Izrael királya szálljon le most a keresztről, hogy lássuk, és higgyünk!” (Mk 15,32a)

● A Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete Elnöksége az egyházközség presbitériumának döntési hatáskörébe helyezte a személyes jelenlétű istentiszteletek megtartásának lehetőségét. **A magyarországi unitárius egyházközségek presbitériumai a jelenlegi súlyos járványügyi helyzetre való tekintettel kivétel nélkül úgy döntöttek, hogy szüneteltetik a személyes jelenléttel járó istentiszteleteket.** Az istentiszteletek továbbra is követhetőek lesznek az internetes platformokon, továbbá a vallásórák és a konfirmációra való felkészülések is – egyelőre – a digitális térbe szorulnak.

● **Ez év elején a Gondviselés Segélyszervezet a Zdrovit Románia Kft. jóvoltából óriási értékű adományt juttatott el több rászoruló családnak, óvodának, iskolának, családorvosi rendelőknek.** Számottevő támogatást nyújtott a több mint 250 csíkszeredai tűzkárosult személy ideiglenes ellátását irányító szervezőbizottság rendelkezésére is. Az adományok szétosztása továbbra is folyamatban van.

● **Március 14-én az unitárius teológiai hallgatók ünnepi műsort mutattak be a kolozsvári belvárosi unitárius templomban.** Ez alkalommal a szászéki szolgálatot Lőrinczi Eszter és Lőrinczi Alpár IV. éves teológiai hallgatók végezték. Március 15-én a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet ünnepi megemlékezésén is előadták alkalmi műsorukat, majd az este folyamán a Biasini-szállodánál elhelyezett emléktáblánál róták le kegyeletüket az 1848–1849-es szabadságharc és forradalom emléke előtt.

● **Március 15-én** Kásler Miklós, Magyarország Emberi Erőforrások Minisztériumának minisztere művészeti díjakat ítelt oda számos erdélyi származású vagy jelenleg is Erdélyben élő művésznek. Ezen alkalommal kiemelkedő színvonalú

irodalmi tevékenysége elismeréseként **József Attila-díjban részesült Farkas Wellmann Éva költő, szerkesztő.**

● Magyarország köztársasági elnöke, Áder János a nemzeti ünnep, március 15. alkalmából kitüntetéseket adományozott erdélyi közéleti személyiségeknek is. **A Magyar Érdemrend középkeresztje polgári tagozata kitüntetést kapta Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke,** az egyetlen magyar alapítá-

sú keresztény egyház főpásztora, a teljes magyar unitárius közösséget építő és az erdélyi magyarság fennmaradását szolgáló tevékenysége elismeréseként.

● **Március 15-én Kolozsváron, az Egyetem utcai piarista templomban a történelmi egyházak vezetői ökumenikus zsolozsmaimádságot mondtak.** Igét olvasott és intelmet mondott Fehér Attila evangélikus-lutheránus főtanácsos, a liturgiát László Attila római katolikus főesperes-plébános vezette. Imát mondott Kató Béla püspök és Bálint Benczédi Ferenc egyházfő.

● **Június 2-án szervezi meg a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet a VI. Egyháztörténeti Műhelykonferenciát, amelyre május 9-éig lehet jelentkezni.** A konferencia célja, hogy minél több történeti megközelítésből vizsgálja a magyar protestantizmus közel fél évezredes múltját. A szervezők az egyháztörténeti előadások mellett várják az eszme-, művelődés-, művészettörténeti előadásokat is.

Egyházköri hírek

● Székelyudvarhelyi egyházkör

Február 17-én a gyergyószentmiklósi unitárius és református egyházközségek szervezésében farsangi előadást mutattak be a Művelődési Központ színháztermében. Az előadáson részt vett a székelyudvarhelyi belvárosi egyházközség néhány tagja is.

Februárban a székelyudvarhelyi belvárosi egyházközségben újraindult néhány közösségi program: hétfőnként varrás, keddenként gyógytorna időseknek, délután bibliaóra, szerdánként színdarab tanulása, csütörtökönként nőszövetségi találkozó, péntekenként vallásórák, és a Kriza János-szeretetotthonban táncos foglalkozást is tartottak. A tevékenységek a járványügyi megkorlátozások betartásával zajlottak.

Március 14-én a Homoródalmási Unitárius Egyházközségben bemutatták Oláh Sándor „Jövendőbeli emlékezetnek okáért írtuk...” – Egy székely falu íráshagyatéka című könyvét. A kötetet Csete Árpád helyi lelkész és a szerző ismertette az online térben.

Március 15–21. között szervezték meg a Házasság hete programsorozatot Gyergyószentmiklóson. Az unitárius és a református egyházközségek ezúttal is közös tevékenységekkel készültek, Szabadság, szerelem címmel Székely Álmos történész tartott előadást, majd Vincze Csilla könyvtárigazgató megnyitotta az Egykor igen..., ma is igen! elnevezésű fotókiállítást, Balázs Réka és Papp Adolf családterapeuták előadásaira is sor került a házaspároknak szóló egyéb programok mellett.

Húsvéti pásztorlevél

BÁLINT BENCZÉDI FERENC

• Kedves keresztény, unitárius testvéreim!
Már egy éve semmihez sem hasonlítható az az élethelyzet, amelyben napjainkat töltjük a világiárvány miatt. Egyre több a bizalmatlanság, a kételkedés, a félelem. Minden nap várjuk a jobb, a biztatóbb híreket, ám ezek még váratnak magukra. Sokunkban önkéntelenül is felmerül a kérdés, hogy vajon mindent megtettünk annak érdekében, hogy ezt a kórt, a fertőzést meggátoljuk, véget vessünk, felszabaduljunk a testet és lelket gúzsba kötő állapotból, vagy csak várjuk, hogy a megoldás kívülről jöjjön? Hisz egyértelmű, hogy nem lehetünk csak szemlélők, passzív nézői az eseményeknek, s bár nagyon nehéz, be kell kapcsolódjunk a vírus elleni harcba!

Azt reméltük, hogy ebben az évben szabadon ülhethetjük meg keresztény világunkban a húsvét ünnepét. Templomainkban együtt imádkozhatunk, együtt énekelhetjük az ünnepi himnuszokat, bátor és biztató kézfogás kíséretében áldott ünnepet kívánhatunk egymásnak. Bízunk abban, hogy úgy köszönthetjük egymást, mint a nagypénteki tragédia után a jeruzsálemi felső házban rettegve ülő tanítványokat üdvözölte a hét első napjának reggelén a Názáreti Jézus: „Békesség néktek”. De ez sajnos nem így lett. Most még jobban kell összpontosítsunk arra, hogy az előírásokat maradéktalanul betartsuk, és egymásra figyeljünk.

Ne féljünk a védőoltástól! Nem hiszem, hogy az orvostudomány művelői azon fáradoznának, hogy tönkretegyék az ember életét, hanem erősíteni, védelemezni, gyógyítani akarnak Keleten is, Nyugaton is. A bizalmatlanság nem segít, csak a félelmet növeli! Tegyük meg mindent, hogy ne az álhírek terjedése bénítson minket, hanem a cselekvő, élő hit, és a jó Isten segítő közelségének tudata erősítsen a csüggedés közepette. Isten a teremtet világ gondviselő, szerető Atyja, aki nem hagy bennünket magunkra!

Húsvét ünnepe lelket erősítő, nagy örömezenetének akkor van életünkre hatása, ha mi is megnyitjuk szívünket és elménket annak befogadására. Kiüresítünk minden félelmet és aggodalmat, és ebben a homályban, amelyben napjaink töltjük, meglátjuk a bennünk ragyogó isteni lelket. Mert ettől lesz húsvét a keresztény világ igazi nagy ünnepe. Így tudjuk megérteni a Názáreti örök életről, Isten örök szeretetéről szóló tanítását.

Az ünnep időpontját tekintve a Jézus tanítását örök világa két részre szakadt: keleti és nyugati kereszténységre. Ez azonban nem csökkenti az ünnep jelentőségét, mert húsvét üzenete ma is feltölti emberi életünket: megelevenít, biztat, reménységgel tölt el. A keresztények, együtt vagy külön, azt ünneplik, hogy

Jézus az ember látószögét kitágította, magasabb szintre emelte. A földi korlátok közé szorított ember előtt felmutatta az örökkévalóságot, az örök élet örömet, Isten legnagyobb ajándékát a benne hinni tudás lehetőségét. Olyan magasságokat mutatott meg, és olyan magasságokba emelt bennünket, amelyek eszményként a mában élő ember számára is utat mutatnak. Jézus nem a haragvó Istent békítette ki, hanem a gyarlóságaival, bűneivel vergődő embert emelte fel a

„A Lélek az, aki életre kelt (...) azok a beszédek, amelyeket én szóltam nektek: Lélek és élet.” (Jn 6,63)

szereket Istenének magaslatára. Ezért húsvét a hit ünnepe, amely győzelemről, diadalról szól. Péter kételkedő döbbenettel hajol az üres sír fölé, s talán az a gondolat jut először eszébe, hogyan lesz tovább, de lelkének teljes szeretetével vallja: „Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek téged” (Jn 21,17).

Ez esztendő húsvétján alkalom és lehetőség adódik elgondolkozni azon, hogy mi az, ami összeköt bennünket ebben a szétdaraboltságban, ebben a lezártágban. Hitem szerint ez az Istentől kapott lélek, amelyet születésünktől halálunkig „fel kell mutatnunk” a világban. Isten méltónak tartott bennünket, hogy az ő lelkét hordozzuk, és emberi életünknek ezt kell igazolnia szóban és cselekedetekben. Jézus azt tanítja, hogy „a Lélek az, aki életre kelt (...), azok a beszédek, amelyeket én szóltam nektek: Lélek és élet” (Jn 6,63). A bennünk lakozó isteni lélek által győzedelmeskedni tudunk minden bezártság és ellentét felett.

A mindent kutató és vizsgáló értelem mellett szükségünk van a szeretet erejében és hatalmában bízó hitre, mert ez örök: nem hal meg, nem lehet keresztre feszíteni és nem is értéktelenedik el. A szeretet az, amely megújít, amely olyan tartalommal tölti meg az ember életét, amelyet sem a rozsdá, sem moly nem tud megemészteni, és még a halál sem győzedelmeskedik felette. A szeretet maga Isten.

Jézus elénk tárta földi életünk lehetőségeit, és megmutatta, hogy létezik távlat az ember életében. Kérdés, hogy a bennünket kereső Názáreti Jézusnak tudunk-e úgy válaszolni, mint Péter: „Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad” (Jn 6,68). Mert az örök élet nem holnap kezdődik, nem akkor, amikor koporsóba zárnak, hanem abban a pillanat-

ban, amikor rádöbben, hogy Isten szeretetének hordozója vagy. Jézus ezt tanította, ezért halt meg, és ezért él örökké!

Húsvét ünnepére készülve a nagyböjti hetekben fokozottabban élt bennünk a tisztaság és fény utáni vágy. Emberi világunk összekuszálódott napjai sokszor elbizonytalanítanak, de a bennünket körülölelő természet zengi a megújult élet himnuszát. Nézz körül: minden élni akar!

A húsvéti ünnep úgy igazi, ha a megújuló természet Istent dicsőítő himnuszába be tudsz kapcsolódni lelked, gondolataid és érzéseid tisztaságával. Ezzel tudod bizonyítani, hogy Jézus és tanítása benned és általad él. Nem vagy „üres”, tele vagy szeretettel és árad belőled az isteni lélek jósága és békessége. Így tudsz

megállni Isten igazsága előtt, így tudod emberi életed lelki-szellemi megnyilvánulásaival bizonyítani, hogy az örök élet részese és hordozója vagy a jézusi szeretet evangéliuma által. A benned élő és kiáradó szeretet emel fel a születés és halál földi életünket meghatározó korlátai fölé, mert a szeretetben nincs kezdet és vég, fent és lent. A szeretet maga Isten. Isten pedig az örökkévalóság. Jézus ezt tanította, és életével ezt példázta, így lett a mi szabadítónk és megváltónk. Ez esztendő húsvét ünnepe erősítse bennünk az örök életbe vetett hitünket, segítsen Jézus tanítása és példaadása szerint élni és cselekedni.

Adjon a mindenségnek Ura, a mi gondviselő jó Atyánk áldott húsvéti ünnepet!

Kolozsvár, 2021. húsvét nagy hete

LÉLEKKENYÉR

Kedves Olvasó!

Atavasz, az ébredés visszavonhatatlanul rányomta bélyegét, pozitív értelemben, a teremtet világra. Egyre többet, hosszabban kecsegtetnek a melegen simogató napsugarak, egyre hangosabb, dalosabb a madárfütty a zöldellő ágon, s szinte már a múlté az első golyák visszaérkezésének örömei híre. Vártuk ezt az ébredést, a rügybomlást, hiszen egy éve tart már bezártságunk, mozdulatlanságunk, s mint a hó alól kibúvó első hóvirág, amely első jelét hozta az újjászületésnek, úgy szomjazza a mi lelkünk is a fényt, a melegséget.

Szeretettel köszöntelek téged, aki az Unitárius Közlöny ünnepi lapszámát a kezeden tartod, s fürkészed, keresed, hogy lelked eme írások által is felemeld, ünnepivé nemesítsd. „Az ünnep, az ünnep halandó / csak a hétköznapi maradandó” – írja Szilágyi Domokos, épp ezért hálások vagyunk minden pillanatért, amely akár valóságosan, akár a virtuális térben fel-emelt a mélypontokról, kiszakított a hétköznapiból, kiemelt bezártságunkból, magányunkból, és ünnepivé tette maradandó hétköznapijainkat. A jó Isten belénk oltotta a szépség utáni vágyakozást, s az ember olykor nem elégszik meg önmagával, a külsőségekkel, csak a test szerinti élettel, hanem csillapíthatatlan vágya, hogy ezeknél magasabbra szárnyaljon a lélek. Az ünnep lehetőség, hogy mindezt megteremtjük, megtapasztaljuk, átéljük.

Midőn ünnepre készülök, óhatatlanul is emlékeimben kutatok. Gyerekkorom húsvétjait mindig szépek éltem meg: a nagyhéti kenyérsütés, a nagypén-

NAGY ADÉL

ki böjti nap, a бүркös tojásfestés ünnep első napja délutánján, majd a locsolók várásának ünnepi pillanatai képezték részét az egyszerű, családi körben megélt ünnepeknek. Szeretünk, és jó is ezekre emlékezni, ezeket észben tartani, felidézni. Az ünnep kedves „arca” ez, a felszín, amelyről később, felnőttként, elin-

„Ami a testből születik, az test, ami a Lélekből születik, az lélek. Ne csodálkozz azon, hogy azt mondtam: újjá kell születnetek.” (Jn 3,6–7)

dulunk az ünnep lényege, belső tartalma, a mélységek felé. Abban a pillanatban, amikor a lélek és az értelem fogékonnyá válik, akkor nyer többletjelentést az ünnep vallásos-lelki dimenziója. S innentől kezdődően az ünnep már nemcsak egymást követő történetek, események láncolata, hanem mély, lelki megélés, az újjászületés/feltámadás fényében találkozás azzal, aki vagyok, és akivé lehetek. Számomra ezt jelenti az újjászületés, amelyről az idézett bibliai gondolatban Jézus Nikodémusnak beszél, aki felismerte a Mesterrel való beszélgetésben, hogy kivé lehet, hová juthat. Ennek a lehetőségét kínálja számomra, számunkra húsvét, az örök élet ünnepe. Hogy ez a megélés, átvál-

tozás meg tudjon valósulni, szükség van először is a bőjti csendre, amely rákészít, ráhangol, szükség van az egyéni és közösségi ima erejére, amely áthat, formál, munkál bennem, és szükség van arra a zsigereimbe íródott mozzanatra, amellyel az úrvacsora szent jegyeit magamhoz veszem.

Ha végigkövetjük Jézus szenvedéstörténetét: fénynek és árnyéknak, fentnek és lentnek, jónak és rossznak váltakozása, kettőssége érhető tetten benne: virágvasárnap hozsannáját, nagypéntek gyászba borulását, Júdás árulását, Péter tagadását, a tanítványok hitetlenségét, bágyadtságát, a tömeg követelését, a római katonák kegyetlenségét, a keresztre feszítés fájdalmát mind-mind elmossa a húsvéti diadal. Az árnyékon túlmutat a fény, a félelmeket megszelídíti a hit, s gyarlóságainkat felülírja Isten túláradó, megbocsátó szeretete. Ebben a kettősségben váltakozik az életem is, s húsvét tükröt tart elém: Ki vagyok mindennapi megelésemiben, kereszthordozásaimban? S kivé születhetek újjá?

Örömeimben a virágvasárnapi ember vagyok, de fellángolásaim olykor tiszavirág-életűek, mint a ho-

zsánna, ám szeretnék tartósabban hinni, szeretni – ennek kell tehát újjászületnie bennem. Kudarcaimban Péter vagyok, a tagadó. Az elfogadás hangja kell újjáéledjen bennem, hogy el tudjam fogadni önmagammat, szereteteimet, környezetemet, megvalósításaimat, tévedéseimet. Erőtlenségemben, félelmeimben a szendergő tanítvány vagyok, az éberség, a tisztánlátás kell új erőt nyerjen bennem, hogy ne a félelmeim legyenek úrrá döntéseimben, cselekedeteimben. Határozatlanságomban, céltalanságomban a megvezethető, megvesztegethető, ezért a józan gondolkodás, a dönteni tudás kell diadalt arasson bennem, hogy képes legyek a legtöbbször a jót választani, a jót cselekedni. Irigységemben az áruló, az ítélkező kerekedik felül, ezért a maga hasznát nem kereső szeretet kell újra és újra megszülessen bennem.

Húsvét ünnepén letesszük mindazt, ami régi, ami fáj, ami szétfeszít, amit tudva vagy tudatlanul magunkkal cipelünk, hogy helyet, teret engedjünk mindannak, aminek felülről, a lélektől kell újjászületnie, megújulnia bennünk. Adjon ehhez erőt, bölcsességet a Teremtő!

Ma minden más

KELEMEN SZABOLCS

„Ekkor Jézus így szólt hozzájuk: Ne féljete! Menjete el, adjátok hírül testvéreimnek, hogy menjenek Galileába, és ott meglátnak engem. Amikor az asszonyok eltávoztak, íme, néhányan az őrségből bementek a városba, és jelentették a főpapoknak mindazt, ami történt. Azok pedig összegyűltek a vénekkel, és úgy határoztak, hogy sok ezüstpénzt adnak a katonáknak, és így szóltak: Ezt mondjátok: Tanítványai éjjel odajöttek, és ellopták őt, amíg mi aludtunk. És ha a helytartó meghallja ezt, majd mi meggyőzzük őt, és kimentünk benneteket a bajból. Azok elfogadták a pénzt, és úgy tettek, ahogyan kioktatták őket. El is terjedt ez a szóbeszéd a zsidók között mind a mai napig.

A tizenegy tanítvány pedig elment Galileába arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. És amikor meglátták őt, leborultak előtte, némelyek azonban kételkedtek.”

(Mt 28,10–17)

Ma minden más. Meggyőződésem, hogy az elmúlt év hatására nagyon sok prédikáció, felszólalás, tanulmány született meg ezzel a címmel és értelemmel. Nagyon sokan írtak és mondtak okos dolgokat, hogy miben és hogyan változott meg az életünk a valósnak vélt vagy valóban valóságos világjárványnak köszönhetően. Éppen ezért én nem teszem. Megértem már a keserű csalódást, amiért ezek ellen a változások ellen

tettem, megértem már az ítéletet és azt is, hogy az egyház alapvető küldetése, a közösség hit szerinti megélése ellen szólították fel a híveket szószékről, baráti beszélgetésekben, világi és egyházi törvényekben egyaránt. Ezek után, amikor 2021-ben a húsvét ünnepére gondolok – úgy vélem –, méltán teszem fel a kérdéseimet életről, bizalomról, közösségről, templomról, egyházzal, jelenről, az emberről.

Nos, azt gondolom, hogy a bibliai történet ma is ugyanúgy megtörténne, mint ahogyan az megtörtént a Jézus idején. Sok minden megváltozott azóta, nagyobbak az igényeink és a műszaki fejlődésben is olyan eredményeket értünk el, amelyek alapjaiban kellett volna megváltoztassák az embert. Azt is mondhatnám, hogy az ember nem változott.

Vegyük alapul a római katonákat, akik a Jézus sírját védték. Idegen honban voltak, távol a családjaiktól, szereteteiktől. A főpapok megkörményezik és lefizetik őket, hogy az érdeküknek megfelelően tudjanak beszélni. Akár a mai ember. Van, aki az érdekeinek megfelelően alakítja a barátságait, emberi kapcsolatait, és nem sajnálja a pénzt sem, hogy az érdekei megvalósuljanak. És nem sajnálja népét sem, hogy egyéni érdeke és hatalmi helyzete, pénzalapú világa fenn maradjon. A katonák pedig jó lélekkel fogadják el az új Mammon csábítását. Mintha a ma embere len-

ne, akiről szó van, aki a pénzért és a hatalmi harcokban kiszolgálja az urakat.

Ugyanakkor a félelem is szerepet játszik a történetben. A katonák jogosan féltek, hogy mi történik, ha az őrsgben elaludtak, és ez a helytartó fülébe jut. A rend, a fegyelem és a bizalom uralkodik egy-egy csapatban.

Hogyan bízzam az életemet egy olyan katonára, aki az őrsgben elalszik, és az ellenség szabadon megközelíthet? Azt mondják a főpapok, hogy mi majd kimentünk benneteket. A hallgatásnak a pénz ad súlyt. És az ember hajlamos arra ma is, hogy pénzért elárulja azokat, akik bíznak benne.

Féltek a főpapok is, hiszen az ő társadalmi helyzetük forgott kockán. A közösség pedig nagyon hamar megváltozik, ha a dolgok nem aszerint mennek, ahogy ránevelték őket. Így a főpapok féltették a pénzüket, állásukat, amelyben olyan jól megvoltak és amely révén a világi politikába is beleszólhattak. Nem emlékeztet téged, kedves olvasó, ez valamire?

Hol vagyunk mi a történetben?

„Az életem akkor változott meg gyökeresen, amikor felismertem a következőket: Isten azt szeretné, ha boldog, egészséges és gazdag lennék. A gondolataim és a hiedelmeim a jólét megteremtésének eszközei. A gondolatok a tudatosság központjai.” – Randy Gage

Kiemelném a jézusi szavakat: „Ne féljete”. Félelmeink vezetnek bennünket. Félünk a sötétől, amíg kicsik vagyunk, és most félünk az élet sötét oldalától. Pedig a húsvét a fény és a diadal ünnepe. Félünk beismerni, hogy sokunkat, mint a katonákat, a hamis Mammon ígéretével halmoznak el, és nem vagyunk képesek ellenállni ennek. Félünk, mert csábító a jólét, amit a külsőségek nyújtanak, és kevesen vagyunk, akik a lelket is alapul vesszük, amikor arról beszélünk, hogy mit tudunk nyújtani a gyerekeinknek, unokáinknak. Félünk attól is, hogy egyedül maradunk. Képesek leszünk-e megküzdeni az élet nehézségeivel, amikor már minden és mindenki magunkra hagyott?

Egy faluban végeztem egy szolgálatot. Megállított egy idős néni, és panaszkodott. – Tiszteletes úr – mondta –, oly egyedül maradtam, hogy nincs, aki egy pohár vizet adjon nekem. Naponta hallunk, olvasunk ilyen történeteket. Megkérdeztem: család, gyerekek? Németországban vannak, dolgoznak, a saját családjuknak gyűjtenek anyagiakat. Szomorú. Félelmeink nemcsak ösztönöznek, hanem le is taglóznak.

Következő kifejezés, ami az eszembe jutott: megláttak. Amikor a tanítványok meglátták Jézust, megnyugodtak. Révbe értek, mert ott volt az, akitől függtek, akinek az életüket felajánlották. Amikor Jézus hirtelen eltűnt az életükből, úgy érezték, megszűnt a szeretetközösség, megszűnt a tanítványság, megszűnt minden. Addig voltak bátrak és erősek, amíg Jézus velük volt.

Amikor Jézus újra megjelent közöttük, amikor meglátták őt, mintha mázsás súly szakadt volna le róluk, mert a tanítványságot, annak nehézségeit már nem kellett vállalni. Ott volt újra Jézus, aki felvállalta a munka nehezét, és megoldotta a lelkek lakatjait.

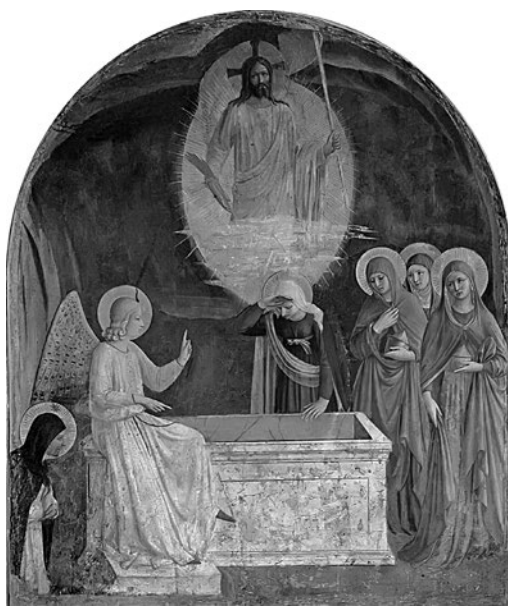
Vajon ki és hányszor látja a Názáretit? Vajon ki az igazi tanítvány? A kételkedő? Olyan is volt, aki kételkedett, amikor Jézus megjelent közöttük. A sebei-be is belenyúlt, hogy meggyőződjön. A kételkedés napjaink nagy rákfénje. Kételkedünk a magunk alkotta törvények tisztaságában, és azt mondjuk, hogy azok azért vannak, hogy kiskapukat, jogi megfogalmazásokat találjunk azokra a dolgokra, ahol hatalmi és egyéni érdekeinknek megfeleltethetjük a világot, az embert, az egyházat. Kételkedünk a közösségben, mert „sokan vagyunk sokfélék”, és vajon ki az, aki majd elárul, kijátssza az érzéseinket, jelenünket, emberségünket? Ma már kételkedünk a jószágban és az ember egyenes, isteni lelkületében is.

Jogosan – tenném hozzá –, hiszen erre nevel minden és mindenki az egyházban és a világban egyaránt.

2021 húsvétjának ünnepe felé közeledve tedd fel a kérdést, hogy mit ad húsvét neked. Meglátod Jézust? Az ő tanításait? Bízol Istenben annyira, hogy felemeld fejed és felhagyj az egyéni érdekek világával?

Remegve mondott szavaink sok esetben kétarcúvá teszik az embert. Csak te látod, hogy mi van benned? Isten számít neked? Féled az ő látását? Mert ő meglát téged. És nem kételkedik. Tudja, hogy ki vagy és mit tettél. Katona vagy, aki vagyont gyűjt, kételkedő, aki Jézus sebei-be nyúl bele, főpap, aki személyes érdekeinek megfelelően alakítja át az egyházat és az embereket, Pilátus, aki kimosakodik a bűnből, vagy hívő, aki cselekszi az Úr akaratát, és benne ragyog Istennek országa, mert megéli azt. Ez öröm, amely a húsvét ünnepével teljesedik ki.

Kívánom, hogy megtaláld magad. Áldott készülődést, szép ünnepet!

Fra Angelico: Krisztus feltámadása és az asszonyok a sírnál (1438–45)

Passióélmény

JENEI SÁNDOR LEVENTE

• Nagypéntek. A keresztény világ gyásznapija. Jézus elárulása után az emberi indulatok, érzések, viszonyulások váltakozása, a magatartások megmutatkozása következett. És a lesújtó tény, hogy a gonoszság, a rosszindulat, az érdek győzhet, ha pillanatnyilag is.

Jézust meghurcolják, kigúnyolják, leköpik, bántalmazzák, kínozzák, epével kevert bort adnak neki inni. Egyik legsúlyosabb büntetést kapja, keresztre feszítik. Tanítványai elrejtőznek, kevesen tartanak ki mellette. Követői, tisztelői háttérbe szorulnak, szavukat, hangjukat nem hallani. Mintha teljesen magára maradt volna a názáreti Mester. Annál hangosabb a felbéreltek, uszítók kiáltása: „Feszítsék meg!” A torokban, lélekben visszafojtott fájdalom, az édesanya jajveszékelő sóhajában: fiam, drága fiam!

A farizeusok, főpapok tenyerüket dörzsölik, tervük sikerült. Végre visszaállhat a régi, megszokott, szigorú rend. Nem kell tartani többé a rendbontótól, az újtótól.

„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?” – hangzik fel Jézus utolsó hangos kiáltása a keresztről, és elvégeztetett.

Esztendőről esztendőre ezek az események újból és újból leperegnek lelki szemeink előtt. A hűséges Jézuskövetők, a templomos emberek emlékeznek. Én is emlékezem, bennem is felelevenednek a bibliai képek, történetek. Ma már más szemmel nézek a múlt eseményeire, a bibliai tudósításokra, mert sok minden letisztult bennem, és sok mindent megéltem, megértem.

Egykor naiv gyermeki lélekkel csodálkoztam a könnyeiket törölgető asszonyokon, akik a dicsőszenzmártoni templomban hallgatták a passiót, amelyet fura hangon, a régi orgonán játszva, nagy lelkesedéssel énekelve adott elő Szász Balázs bácsi, a kántor. A háta mögötti padon ülve lábamat lógattam, vagy kinéztem a templom ablakán. Untam. Nem értettem, hogy lehet sírni ezen a fura éneken. Az orgona oldalára írt vagy vésett neveket, monogramokat, évszámokat fejtegettem.

Az évek teltek. A helyem megmaradt a kántor bácsi mögötti padon. Sokszor ültem egyedül. Egyszer felkért Balázs bácsi, hogy segítek, amikor int a fejével, forgassak egyet a nagy könyv lapjain. Nagyon kellett figyelnem. Lassan kezdtem érteni a szöveget. A történet, a régi és mégis új, érdekes. A hang már nem volt számomra furcsa. Érthető volt az éneklés. Örvendtem, hogy segíthettem. A könnyes szemű asszonyok arcára mosolyt csalogattam. Ügyes legény! – simogatták a fejemet. Megkönnyezték a passiót, én meg boldog voltam.

Sokáig elkísért ez az emlék. Amikor kezdett megkopni, felelevenítette a teológiai intézet. Ekkor már más érzés lapult bennem. A nagypénteki passió megihittséget, magasztos, bensőséges érzést nyújtott Kolozsvár ódon templomában. Néha megmosolyogtam a gyermekkori passióélmény érzését. Most önfegyelemre tanított és kitartásra, főleg, ha erő felettinek tűnt az előttem lévő út.

Most már értem miért könnyes a szeme, amikor passiót hallgat a hívem. Húsz éve nézek a könnyes szemekbe, passiót énekelve. Értem a fejbólogatást, a sóhajt, amely fájdalmat, veszteséget, szenvedést, vívódást, betegséget, magányt rejt. A kérő imát: „Én Istenem, segíts meg!” És tisztábban látom a passió fontosságát. Emlékezni és lélekben, hitben erősödni érkezik az élet rögzös útjait megjárta embertársaim. Vagy megfürösztetni a lelket az istenközeliségben, hogy kiállhassa az élet további próbáit.

Fájdalmas és mégis megható, mert rólam és rólad is szól a jézusi szenvedéstörténet. Mert engem és téged is megtanít arra, hogy bízzál Istenben és a csodákra képes tiszta szeretettedben. Megtanít bocsánatot kérni:

„Uram, csúfoltak,
Kínoztak Téged
Aki szerettél
Minden szenvedőt.
Szegekkel vert a
Világ keresztre,
Aki mindig csak
Vigasztaltad őt.

Mi jót is tettem
Én a világnak,
Sok-sok napomon?
Csúfolnak?
Kínoznak?
Szegeznek engem?
Mért panaszkodom?

Uram, bocsáss meg!
Haragban égni
Nincs okom;
Egyebet kérni
Nincs jogom;
Uram, csak áldlak,
Nem panaszkodom.”

(Dsida Jenő: Nagypénteki ima)

Megtanít erőt gyűjteni és reménykedni abban, hogy mindennek értelme van. Még a szenvedésnek is. Én sem panaszkodom, mert bízik Istenben!

Húsvét

KISS ZSUZSÁNNA

• Titokzatos ünnep a húsvét, Jézus életének utolsó eseményeivel, a népszokásokkal s mindezek összekapcsolódásával együtt. Az ember hite kerül mérlegre húsvét ünnepén. Nekünk szegeződik a kérdés: te mit hiszel, te hogyan hiszed?

Gyermekkoromban bosszantóan sokat kérdezősködtem a hit dolgairól. Arról, hogy van-e Isten, s ha van, akkor hol van? Arról, hogy Jézus isten-e, és igaz-e, hogy feltámadt? A felnőttek megpróbálták észszerű magyarázatot adni, az egyszerű unitárius ember hitének kútjából merítettek nekem is néhány kortyot. A válasz hol elegendőnek bizonyult, hol nem. Keresésem, hitem kialakulása és megerősödése jóval hosszabb ideig tartott, mint a gyermekkor, s úgy érzem, tart még ma is. Gyermekként az foglalkoztatott a leginkább, hogy miért kellett Jézusnak meghalnia, miért érte ilyen igazságtalanság, s hogy vajon feltámadt-e? Felnőttként arra keresem a választ, hogy mit tanulhatok Jézustól, az ő életéből, példájából. Nem tudom, hogy hol volt hitem alakulásának az a pontja, ahol a hangsúly áttevődött Jézus haláláról és annak körülményeiről az ő életére és példájára, de tudom, hogy ez lett unitárius hitfelfogásom alapja. Így lesz a húsvét a jézusi eszmék győzelmének és a lélek örökkévalóságának ünnepe. Azé a léleké, amely Istentől származik, örökkévaló kapocs Isten és ember között.

Minden esztendőben valami különös lelkesedéssel készülünk húsvétra. Ez az ünnepünk a leggazdagabb hozzá kapcsolódó népszokásokban is. A böjt időszakával rálépünk egy olyan útra, amelynek végcélja a húsvéti bizonyosság, s e bizonyosságban a legszebb az, hogy felekezettől, épp a hit és meggyőződés teszi szabaddá. A böjt lényege, hogy megvonunk magunktól valamit, ami addig életünk, mindennapjaink vagy éppen táplálkozásunk része volt. Talán nem is az a fontos, hogy milyen böjtöt tartunk, étel-, szó- vagy valamilyen szokásböjtöt, hanem az a belső utazás és tapasztalás, amely felszabadítja lelkünket, és olyan ösvényekre vezet, ahol megpróbálhatjuk hitünket, lelkünket egyaránt.

Jézus utolsó napjai életének legjobban dokumentált időszak. Virágvasárnapkal kezdődően szinte minden napról tudósítanak az evangéliumok. Virágvasárnap tulajdonképpen a húsvéti ünnepsorozat megnyitó momentuma, olyan, mint egy kapu, amelyen ha belépünk, megtapasztalha-

tunk valamit a húsvét misztériumából, és végigutazhatunk megújuló lelkünk állomásain, miközben átéljük azt a kétezer évvel ezelőtti néhány napot, Jézus utolsó napjait. Évről évre megélhetjük lelkünkben a jézusi élet mélységeit és magasságait. A virágvasárnap diadalmas bevonulást, amely mégis felemás érzésekkel tölt el. Az árusok kiűzésének feszülttségét, a templom megtisztításának felszabadító érzését. Aztán jönnek vészjósoló, csendbe burkolt pillanatok, amikor az ember önkéntelenül is Jézusra gondol és a saját lelkére. Nagycsütörtökön elővesszük meg gondolatlan, felelőtlenül odavetett ígéreteinket, amelyeket a fülledt veszély melege és a rettegés mondat ki velünk, hogy aztán hajnalban, mire hármát szól a kakas, azt is megtagadjuk. Minden nagypéntek a döbönt némaság napja, a veszteség mélységéé, amikor nem találjuk a szavakat, s mintha a gondolataink is bénák lennének. Legjobb lenne hallgatni vagy egy fájdalmas siratóban kijajveszékelní folyton visszatérő félelmeinket. Nagyszombat a gyász napja, a megtörtént események megváltoztathatatlanágának gyásza. A lélek megjárja a mélységeket, megérzi a veszteség, az egyedüllét, a jóvátehetetlen bűnök lehúzó és megsemmisítő erejét.

„Mit keresitek a holtak között az élőket?” – hangzik felénk a kijózanító kérdés húsvét reggelén, és ráébredünk arra, hogy aki kétezer év távlatából is tanít, példát mutat, az nem lehet halott. Teste ugyan meghalt, és a természet törvényeinek engedelmeskedve, az enyészet útjára lépett, de eszméi és tanítása által ma is köztünk él. Számunkra ma is utat mutat, tanít élni, békességre törekedni, megbocsátani. Mert a lélek halhatatlan, nem győzheti le sem az idő, sem a feledés. A jézusi eszmék győzelmet arattak.

Milyen felszabadító érzés húsvét reggelére ébredni, amikor a lélek, megtapasztalva a mélységet, íme, megtapasztalhatja a magasságot. Megérezheti, hogy örök és halhatatlan, hogy nincs az a mélység, amelyből az Istennel összekötő kapocs, a lélek selyemszála ne tudná kiemelni az embert. Boldog az az ember, aki hiszi és vallja, hogy van megújulás, hogy az örökké élő lélek a legnagyobb mélységben is lélek, amely Istentől származik, ő hívta életre, és ő emeli fel. Boldog az az ember, aki hiszi, hogy Isten örökkévaló lélekkel áldotta meg, s ez soha el nem szakadó kötés ember és Isten között. Áldott húsvétot!

Jézus megfeszítése – Rabbula evangélium, 6. sz.

Mit mondjon a szülő, vallástanár, felnőtt, ha a gyerekek kérdezik?

Húsvétről kisgyermekeknek

RÁCZ MÁRIA

• A legnagyobb keresztény ünnep unitárius értelmezése enyhén szólva problematikusnak mondható. Felnőtt unitáriusokkal is gyakran megesik, hogy érdeklődő vagy éppen kötekedő szándékkal megkérdezik őket: Mit ünnepeltek ti, unitáriusok húsvétkor? A testi feltámadás és a túlvilági igazságszolgáltatás biztos hitével szemben bizonytalannak tűnhet a természet örök megújulása, az élet újraéledése és az eszmei győzelem, a lelki továbbélés lehetősége.

De mit mondjon egy gyermek, aki egyszerre szembesül azzal, hogy az ajándékot hozó és - ad absurdum – tojást tojó húsvéti nyúl az ünnep főszereplője és ugyanakkor azzal, hogy valakinek meg kellett halnia ahhoz, hogy húsvét bekövetkezzon? A húsvéti történetet általában a meghaló (meghalni látszó) és feltámadó (megújuló) természet képével szoktam felvezetni. Szívesen idézem ilyenkor Petőfi Sándor: *Itt van az ősz, itt van újra* című versének alábbi sorait:

„És valóban ősszel a föld / Csak elalszik, nem hal meg; / Szeméből is látszik, hogy csak / Álmos ő, de nem beteg. // Levetette szép ruháit, / Csendesen levetkezett; / Majd felöltözik, ha virrad / Reggele, a kikelet.”

Jó, ha a gyerekek azt is tudják, hogy a tavaszünnepek minden korban és minden civilizációban fontosak voltak.

A természetközeli életmódot folytató ember számára a tavasz eljövetele az örök rend fennállását, az isteni szeretetet és a saját biztonságát (újra lesz majd nyár és termés) jelentette.

A keresztény húsvét alapja a zsidók páskaünnepé, amely amellet, hogy az Egyiptomból való szabadulásról való megemlékezés, egyben termékenységnep is, ugyanis ilyenkor kezdték meg az aratást, s az ilyenkor elsőként learatott gabonából áldozatot mutattak be az Úrnak.

Miután a halál és feltámadás húsvéti nyúllal történő képzavaros találkozása már rendszeren összezavarta a gyermekeket, ez a tavaszünneppelleg remélhetőleg valamiképpen összeköti a két szélsőséges elképzelést. A közös nevező pedig: az élet. Aminek egyéni szempontból van kezdete és vége, de kicsit távolabbról szemlélve a képet, kirajzolódik örök mivolta is.

Mit mondjunk a gyerekeknek húsvétről? Azt, amit mi magunk hiszünk. Mert megérzik, ha nem vagyunk hitelesek, és elveszítjük a bizalmukat! Talán ezért a legnehezebb saját gyerekeinknek, tanítványainknak, vasárnapi iskolásainknak a húsvétről beszélni. De ha szilárd hit biztos alapján állunk vagy saját kétségeinket fel merjük vállalni, nem lesz baj.

Régi húsvéti szokások a Székelyföldön

A húsvéti ünnepkör húshagyókeddel kezdődik, másnap hamvazószerda nagyböjt első napja. A böjt hat teljes és egy fél hetet foglal magában, leszámítva a vasárnapokat. A régi idők böjti fegyelme sokkal szigorúbb volt, semmi állati eredetű élelmet nem szabadott fogyasztani. A nagyböjt, de különösen a nagyhét alkalmas arra, hogy a keresztény ember átélje Krisztus szenvedését.

A tavasz igazi ünnepe a húsvét. Krisztus feltámadását ünnepli ez alkalommal a kereszténység. A székely falvakban szokás volt húsvétkor a hajnalozás. A legények összegyűltek, számba vették, hogy hány helyre kell menjenek, s úgy osztották be az időt, hogy az ünnep első napján éjféltil a másnapi templomozásig az öntözést minden lányos háznál befejezhessék. Elöl a zenészek, utánuk kor szerint hármával összeölkezve jöttek a legények. A lányos háznál bevonultak az udvarra, a zenészek elhúztak egy nótát, közben a lány

lámpát gyújtott. A házigazda néhány szóval kifejezte, hogy szívesen fogadják a locsolókat. Ezután a legénysereg bevonult a házba, és megöntözték a család összes női tagját. Ezután következett a kínálgatás, majd a zenészek elhúztak egy csárdást, s a család összes női tagját megtáncoltatták. Régebben csak a legények meg a gyermekek jártak öntözni, a házas embereknel ez nem volt szokás. A tojásfestés hagyománya még a mai napig fennmaradt. Nagyon régen még csak kútvízzel locsolták meg a fiúkat a lányokat, ma már mindenhol, falun is illatos kölnivízzel, egyesek parfümmel öntöznek, de locsolkodás előtt verseket mondanak.

Régen a locsolás „termékenységvarázsló” szokás volt. Az életadó vízzel való leöntés sok hagyományban újjászületést jelentett. Ha tehették, harmadnapján a lányok a kapujukon belül leselkedve az ott elhaladt legényt egy-egy vödör vízzel nyakon öntötték.

Globalizálódó világunkban ezek már kezdenek kimenni divatból, de olyan régi hagyományok, melyeket kötelességünk megőrizni az utókornak.

GÁLFALVI GÁBOR

Húsvéti legációk élmények

Húsvét Jézus eszméi győzelmének ünnepe – fogalmaz a káténk. Jézus tanításait napjainkban is hallhatjuk lelkészeinktől és a teológiai intézet hallgatóitól. Ezúttal őket, az evangélium legifjabb hirdetőit kérdeztük: lapunk hasábjain vallanak elmúlt évek húsvéti legációs alkalmairól, és arról, hogy miként élték meg a tavalyi húsvéti legáció elmara-dását. A válaszokat a médiareferens gyűjtötte egybe.

● Húsvét harmadnapján pilinkézett a hó, mikor a harmadik harangszóra átmentünk a papi lakról a templomhoz. Elöttem az egyház-község gondnoka ment. Behúztam a nyakam a palást válltömesei közé, mert azért csípős hideg volt, s próbáltam felfogni az alját, nehogy beleakadjak a templom körül ültetett sövénybe, mert már megtörtént, hogy a nagy lendületben a templom padjának egy kiálló szegében megakadva, lehasadt a palást a hátamról. A templom felé egyensúlyoztam a járdán, s közben még utoljára gondolatban próbáltam sorra végigvenni a harmad-napi beszédem legfőbb pontjait. Közben előttem ment a gondnok, és mesélt. Mesélte, hogy régebben harmadnapján többen eljöttek templomba, meg aztán van, aki-nek ez már munkanap is, van, aki már vissza is ment városra, rossz az idő is, s ilyenkor mindig kevesebben szoktak lenni. Most is így van. No, de nem baj, mondta, mert az előző lelkész mindig azt mondta, hogy: „Ekkor kell a legszebben prédikálni. Azoknak, akik a legkevesebben vannak, mert még most is eljöttek”. Pont akkor eresztettem le az ajtó előtt a palástot a kezemből, s úgy éreztem, hogy súlyosabb volt, mint előtte, amikor felfogtam, hogy ne akadjak bele semmibe. Kicsit megnyomta a vállam. Bevil-lantak Lukács evangélista szavai: „aki a kevesen hű, az a sokon is hű, és aki a kevesen hamis, az a sokon is hamis”. S elgondoltam, hogy hát én a „leggyengébb” beszédem vá-lasztottam harmadnapra, erre ké-szültem a legkevesebbet, mert hát ugye harmadnapja, kevesen is lesznek, ide már elmegy egy félig általános, félig húsvéti beszéd is. Ez a mondat megtalált, s kicsit azért pironkodtam. Nem mondom,

azóta még pironkodtam néhány-szor, amikor bántóan keveset ké-szültem a szolgálatra, vagy nem vettem elég komolyan, de ezt a mondatot megjegyeztem, s ha úgy van, akkor pironkodom. S megta-nultam, hogy a kevesek, akik nem-csak egy vagy kettő, hanem még három mérföldnyi útra is elmen-nek, ők azok, akik évtizedeken, év-századokon keresztül ott ültek a padokban, egyik téglát rakták a másikra, és sokszor azon a kevesen is, ami volt, álmodták tovább Isten országának az álmát.

(BÁLINT MIHÁLY, VI. év)

● 2020 húsvétján lett volna az első alkalom, amikor legációba mehettem volna. Akkori elsőévesként nagy izgalommal, illetve kicsi aggodalommal vártam, hogy kipróbálhassam magam, hogy én lehessenek az, aki az adott egyházköz-ségben segít a híveknek az ünnepet mélyebben megélni. Tapasztal-tabb társaim már hónapokkal előtte lelkesen mesélték a legációk alkalmával velük történt vicces, váratlan és szívmengető történe-teket. Akkor arra gondoltam, hogy egy ilyen alkalomra sosem lehetünk tökéletesen felkészültek, hiszen számos nem várt dolog meg-történhet egy istentisztelet, legá-ció közben. Azonban az senkinek sem jutott eszébe, hogy a pandémia következtében elmaradhat a legá-ció. Úgy hiszem, ezt a meglepetést nem nagyon képes más történés

felülmúlni. Csalódott voltam, ki-csit úgy éreztem, mintha megfosz-tottak volna egy lehetőségtől. A tavalyi év, ha ilyen nézőpontból vizsgáljuk, több lehetőségtől is megfosztott, de egyben türelemre is tanított. Hiszen – kicsit közhe-lyesen mondva – ami késik, nem múlik, karácsonykor ünnepi legá-

tusként állhattam szószékre, és re-ményeim szerint idén húsvétkor is hasonlóan tehetek.

(DEMETER ÁGNES, II. év)

● Emlékeim közt keresgélve, húsvé-ti legációim kapcsán feldereng egy esemény, amelyben megtapasztal-hattam az úrvacsora értékét, való-di erejét. A hely és idő maradjon most a múlt homályában. Az ün-nepi istentisztelet után a helység lelkészével elindultunk kiszolgál-tatni az úrvacsorát idős, beteg testvéreinknek. Számomra ez volt az első ilyen alkalom, és bevallom, hogy kissé izgultam. Tudtam, hogy mit kell tennem, minden mozzanat ott volt a fejemben. Azonban valahogy mégis izgul-tam. Számomra még új gyakorlat elé néztem. Beszálltunk az autóba, és mentünk. Közben beszélget-tünk, ez alatt is készültünk. Taka-ros portára léptünk be, ahol már nagyon vártak. Egy fiatal hölgy fo-gadott, és mutatta az utat a szoba felé, ahol a beteg édesanyja feküdt. Beléptünk, az ágyban fekvő idős néni könnyes szemmel köszöntött. Beszélgettünk kicsit, majd előké-

szítettük az úrvacsorát, vállamra vettem a palástot. Kezdjünk! – biccentett a lelkész. A kedves néni azonban annyira gyenge volt, hogy segítségre volt szüksége ahhoz, hogy felüljön. Odaléptünk hát az ágyához, és megfogva kezeit felsegítettük. Most már kezdhettük. „Hajnal mosolyg az éj után...” – hangzott fel a jól ismert egyházi ének. A néni sírásban tört ki, talán életének szebb napjai, talán gondjai, talán bánatai jutottak eszébe. Torkomban gombóc, kezeim imára kulcsolva. A szakasz végére értünk, el kell kezdenem imádkozni. Gondosan megírt, elkészített imám volt, de abban a pillanatban kevésnek és üres fecsegésnek tűntek a gondosan egymás után szerkesztett szavak. Mást mondtam, ma már nem tudom felidézni, hogy mit, de nekem akkor és ott dadognak tűnt. Hiszen nem én kellett

volna elmondjam azt az imát, hanem a kedves, síró néni. Talán jobb lett volna a csend. Közösén mondtuk el a Miatyánkot, talán így még azóta sem mondtam. Éreztem a palást súlyát a vállamon, mert minden szónak és mozdulatnak abban a pillanatban nagy jelentősége volt. Majd vettem a kenyeret, és átadtam, a remegő-reszkető kezek pedig méltósággal és kimondhatatlan alázattal vették azt át. Majd fogtam a kelyhet, azt már nem adtam át, hanem segítettem belőle inni. Nem elegendőek a szavak, hogy ezt a tapasztalást megírom, de éreztem, hogy akkor és ott történt valami. Valaki ott volt, és az ünnepbe beleköltözött, megtöltötte azt a házat és azt az embert étellel az élet ünnepén. Ennyire drága kincs, ennyire életető forrás hát a falat kenyér és a korty bor! Ez

a rövid epizód pedig mindannyiunknak figyelmeztetés arra nézve, hogy hogyan kell a helyzetünket teljesen elfogadva, sorsunkat alázattal vállalva élnünk az úrvacsorai jegyekkel.

(ILKEI LÓRÁND, V. év)

• Az első húsvéti legáció Bőllőnben volt, ahol nagyon kedvesen fogadtak, és nagy élmény volt meg tapasztalni, hogy a régi hagyományok vidéken még mindig fontosak. Ugyanakkor itt tanultam meg harangozni, ahol a harangozó néni leánya megengedte, hogy segítsek neki.

Másodéven Nagyajtán töltöttem a húsvétot, itt voltam először bálban legátusként, hiszen az a szokás, ha a közelben bál van, a legátust is elviszik. Másodnapján volt a bál, úgy gondoltam, hát miért ne mennék el, csupán azzal a feltétellel, hogy idejében hazamegyünk. A szomszéd faluba mentünk, ahol igazán jó mulatság volt. A lelkész gyerekeivel úgy döntöttünk, hogy mivel közel van a két falu, hazagyalogolunk. Éjfél után egy kicsivel hát haza is indultunk a szemerkélő esőben. Amikor a két falu között jártunk, egyszer csak lovak jelentek meg a láthatáron és felénk tartottak. Körülbelül tizenöt méterre tőlünk megálltak. Döntöttünk kellett, a mezőn keresztül megyünk tovább, vagy megpróbálunk a lovak mellett elsétálni. Mivel sáros idő volt, úgy döntöttünk, hogy marad a főút, így a lovakat szépen lassan visszatereltük Nagyajtára. Számomra ez a pillanat felejthetetlen marad.

A harmadik húsvéti legáció Magyarorszáron volt, ahol különféle dobostortákat kóstolhattam meg, és finomabbnál finomabb receptekkel gazdagodhattam. Sajnos a tavalyi évben nem lehetünk legációban sem húsvétkor, sem pünkösdkor: otthonról, online követhettük az istentiszteleteket, így elmaradt a legációs élmény is.

Ha az elmúlt évek húsvétjaira gondolok, melegség tölti el a szíve-

met, mert mindhárom legáció alkalmával rengeteget tanulhattam, tapasztalhattam. Mindhárom gyülekezet és lelkési család nagy szeretettel fogadott, ahol felejthetetlen élményekben volt részem.

(JAKAB EMESE, V. év)

• Teológiai hallgatóként úgy gondolom, hogy a legációk nagyon fontos gyakorlati tapasztalatot jelentenek mindannyiunk számára, hiszen ezek azok az alkalmak, amikor a valódi szolgálat által egy teljesen más szegmensét ismerjük meg a teológiai oktatásunknak. A helyzet egyedisége ráadásul, hogy nem is egy általános vasárnapi prédikálásról van szó, hanem ünnepi alkalmakról, amikor az ünnep üzenetének a megértése és átadása még nagyobb súlyt ad a szolgálati alkalomnak.

A tavalyi év húsvéti ünnepe lett volna életem első legációja, és azon belül is az első szószéki szolgálat elsőévesként. Bár mindannyian tisztában voltunk vele, hogy a koronavírus miatt a legáció sajnos elmarad, mégis szerintem az utolsó pillanatig volt bennünk egy cseppnyi remény, hogy talán mégis megengedik, és sor kerülhet rá. Pont ebből a reménysírából táplálkozva történt meg a legációs helyszín választása is. Én nagyon örültem annak, hogy Tordára kellett volna mennem ünnepi légátusnak, de erre sajnos nem kerülhetett végül sor.

Arra a kérdésre, hogy a legáció elmaradása hatással volt-e rám akkor és az elkövetkezendőkben, azt mondanám, hogy határozottan igen. Egy felsőbb éves teológiai hallgatóra, akinek már volt lehetősége ünnepi legációkon részt venni,

az én meglátásom szerint nem volt akkora negatív hatással az, hogy ez az alkalom elmaradt. Az én vagy az évfolyamtársaim esetében, akik még sosem voltunk, ennek sokkal nagyobb súlya volt. Egyrészt a családottság miatt, hiszen ezek az al-

kalmak azok, amikor látja az ember, hogy mire is képes és milyen érzés valóban szolgálni egy gyülekezetben. Másrészt pedig nemcsak a húsvéti, hanem a pünkösdi legáció is elmaradt, és ennek következtében szinte semmi tapasztalat nélkül mentünk másodévesen karácsony ünnepén szolgálni, amikor már rendelkezhattünk volna némi tapasztalattal. Olyan érzés volt, mintha beledobtak volna a mély vízbe úgy, hogy nem is tudunk úszni.

(LŐRINCZI ZSÓFIA, II. év)

• A teológián töltött évek legszebb és legizgalmasabb eseményei az ünnepi legációk. Az ünnepek alkalmával új helyeket és embereket ismerhetünk meg, ilyenkor egy adag izgalommal indulunk útnak, azonban a helyszínre való megérkezés után már feloldódik a feszültség, hiszen megtapasztalhatuk a gyülekezet és a lelkési család szeretetteljes fogadtatását.

Így teltek el az elmúlt évek húsvéti legációi is. Negyedéves teológiai hallgatóként két alkalommal voltam húsvéti legátus, azonban az elmúlt év húsvéti ünnepe kivételes volt, hiszen az ünnepet otthon, a családom körében töltöttem.

Az embert a húsvéti időszakban leginkább az élet-halál, örök élet kérdése foglalkoztatja. Húsvétkor a halál utáni élet lehetőségére nézünk. Ezzel én sem vagyok más-

képp, de van még valami, ami mellett nem sétálhatunk el szó nélkül, ez pedig a jézusi szeretet, amelyet a mester minden keresztény ember „lelkére kötött”. Véleményem szerint szeretet nélkül mindazt, amit Jézus hirdetett, nem lehet megélni. Szeretet nélkül a húsvéti hit is silány, talán csak illúzió. Húsvéti szolgálataim során azok a pillanatok voltak számomra emlé-

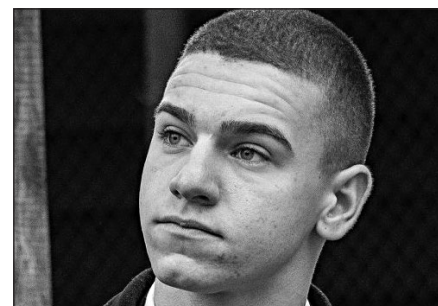

kezetesek, amikor megtapasztaltam az emberek szeretetét és azt, ahogy a gyülekezetekben fellángolt a húsvéti örömhír. A gyülekezetekben nyert tapasztalatok nagyon sok erőt adtak az elmúlt év húsvéti ünnepén is, amikor különböző rendeletek értelmében és testvéreink biztonsága érdekében otthon maradtunk, és a családuk körében töltöttük az ünnepeket.

Nehéz időszak volt, szomorúan figyeltem a nagypénteki eseményeket, majd arra gondoltam, vajon mégis győzedelmeskedhet az elmúlás, adott esetben egy vírus? Ebben a kételyekkel teli időszakban csodálatos volt megtapasztalni, hogy templomainktól távol, saját kis otthonunkban is fontos volt a Jézusra való emlékezés, hiszen a legtöbb ember otthon, a család melegében vette magához a kenyeret és a bort. Majd az emlékeim között felsejlettek az előző évek húsvéti legációs tapasztalatai, ahogy mindig ott fénylett az emberek arcán a húsvéti hit, az életbe vetett bizalom. A szeretet és a hit – talán ez a legfontosabb, amit egy legátus kaphat egy szolgálat során. Nekem ezek a tapasztalatok segítettek elhinni, hogy Jézus példáját követve képesek vagyunk egy nemesebb életre.

(LŐRINCZI ALPÁR JÁNOS, IV. év)

• A legendákból már mindannyian jól ismertük a Sójak útját. A torockószentgyörgyi templomkert sövényes ösvénye a papi laktól a templom ajtajáig rendkívül meghatározó út. Ez az az út, amelyen mindössze néhány pillanat leforgása alatt az esetleges kételyekből egy mély sóhajlás által megterem a légátusban az elhívás áldásának semmivel sem összehasonlítható érzése. A templomkert zöld bokrokkal körülölelt Sójak útja egy olyan ösvény, amely átformálja a szolgálatvégzőt, és más emberként lép majd be a templom évszázadok repedéseit őrző falai közé.

Pontosan így történt velem is 2019 húsvétján, életem első legációjának első szolgálatára vonulva. Akkor, azon az ösvényen, vállamon a biztonságot árasztó palásttal, lassabban lépkedtem, mint bármikor. Minden egyes lépésnek mély üzenete volt számomra. Ott tudatosult bennem a lelkési hivatás gyönyörűséggel eltöltő páratlansága. Ott mondtam ki magamban a legnagyobb elhatározottsággal, egy mély sóhajlásba belelehelve a nagy igent. Igent a hivatásra, tudván, hogy sosem lesz könnyű, de megéri, mert ez a legcsodálatosabb dolog, amiben az Isten- és emberszolgálatom kiteljesedhet. Ezzel a meggyőződéssel léptem be a templom ajtaján, és ezzel a meggyőződéssel szóltam a szószékről. És amikor e meggyőződésből fakadó hitem által szóltam, az ablakon váratlanul beszűrődő egyetlen fénysugár az arcomra kúszott, melegségével megsimogattott, átölelt és én éreztem: a szövettség megköttetett velem.

(NAGY NORBERT, III. év)

Lélekmadaraink

„Veréb lelkem ím elszakad, vércse lelkem ím száll...”
(hanti népdal)

A tél elmúlása, a tavasz ébredése, a közelgő ünnepek felerősítik a hívó emberben az érdeklődést a halál-születés, test-lélek kérdéskörei iránt. Múlандóság és örök élet megfejthetetlen titkában a lélek által nyerhetünk egy villanásnyi bepillantást. Mi az a láthatatlan mag, amit léleknek hívunk? Honnan és kitől van ez a titokzatos esszencia? Olvassuk, hogy az élet születésének hajnalán „Isten lelke lebegett a vizek felett”, biztosítva ezáltal a káosz, a „tohuwabohu” ellenében a rendet és egyensúlyt (1Móz 1,2). Az Újszövetség nagy apostola egy térítőútja alkalmával az emeletről kieső ifjú Eutikhosz fölé hajolva ugyancsak a lélek-élet meglétét állapítja meg a zaj és lármá ellenében: „ne zajongjatok, mert a lelke benne van” (ApCsel 20,9). A régiségben a lélek egyet jelentett az étellel, a létezéssel, amely a magyar nyelvben a lélegzet, lehelet hangazonosságban is szépen megőrződött. Az anyag csak a bele lehelt lélek által válhatott létezővé, legyen szó a mondai Lehel kürtjéről vagy a népmeséink szépen szóló tilinkójáról. A test és lélek közötti egyensúly egyik legszebb példája a Jávorfamuzsika típusba tartozó magyar népmesék. A mese szerint a testben megtört és elpusztított királylányt egy fa sötét odvába rejtik el, hogy onnan hegedűként feltámadva egy vak koldushoz kerüljön. A megszólaltatott hangszer a királylány hangján énekl el szenvedéseit és halála körülményeit, hogy majd a mese végén a hegedűből újra emberi alakot ölthessen.

A vonós hangszereknek van egy nehezen látható, de annál fontosabb alkotórészecskéje, amit léleknek

neveznek. Ez egy néhány centiméteres fenyőfából készült kis pálcika, ami a hangszer háta és fedője közé van illesztve. Ez a lélek, bár egyszerű, különösebben nem megmunkált fadarabka, nélküle még a mesterhegedű is hamisan szólna, és nincs az a művész, aki élvezhető dallamot tudna kijátszani a hangszeren. Hamis és zavaró zaj jön ki a hegedűből már akkor, is ha ez a kis lélek elmozdul akár csak egy millimétert is a helyéről.

A lélek a harmóniáért felel. A legnagyobb alkotóművész, hangszerkészítő maga a teremtető Isten, aki „megformálta az embert a föld porából, és élet lehelletét lehelte orrába” (1Móz 2,7). Életünk egyik legfontosabb célja, hogy a bennünk lakozó isteni eredetű lélek mindig megtalálja a helyét. Ez a lélek igazságban van, nem szereti a hamis hangokat, a zajt. Ahogy egy szép dallam szárnyra kap, úgy van szüksége a lélekmadarunknak leoldania az anyagi létezés béklyóit, túlszárnyalni a testi érzékelés világát, hogy így meghallhassuk a belső hangot, és abban a titkos szobában a mi Atyánkhoz szólhassunk.

A hajdani egyiptomiak a lélek (‘ka’ hieroglifa) szavukat két, könyökben meghajlított, ég felé feltartott karral jelölték, amely jelzés az Istentől eredő lélek befogadását, dicsőítését jelentette. Hitünk szerint is a lélek Istentől való, és halálunk idején is hozzá tér vissza. A keresztfán szenvedő Jézus utolsó lélegzetével így sóhajtott fel: „Atyám, a te kezedbe teszem le az én lelkemet!” (Lk 23,46)

Múlандó földi életünk folyamán találjuk meg alázatosan a lélektől lélekig vezető legrövidebb utat, legyünk az isteni lélek templomai a gyakran rókalékú emberi világunkban.

TŐKÉS LÓRÁNT

In memoriam Bencze Ágnes

Március 5-én a kolozsvári Házsongárdi temetőben megrendülten, de a köszönet és az elismerés érzésével vettünk búcsút Bencze Ágnestől, a Kolozsvári Unitárius Kollégium egykori igazgatójától, aki a kollégium újrarendezésében felelősségteljes, szeretetben kiteljesedő munkát végzett.

Megemlékező írásomban nagy tisztelettel és elismeréssel idézem fel életútjának fontosabb állomásait, valamint tanári, igazgatói, emberi tartásának kiemelkedő vonásait. Megtisztelő volt számomra mint egykori megbízott vallástanárnak, hogy együtt dolgozhattam vele a kollégium újrarendezésének kezdeti éveiben.

Bencze Ágnes 1941. július 27-én született az aranyosszéki Kövenden, lelkészi családban. Édesapja, Bende Béla a kövendi unitárius egyházközség lelkésze volt. Népes testvéri közösség szeretetében teljesedtek ki gyermekévei, ötön voltak testvérek. A nagy-

család 1949-ben Kolozsvárra költözött, mert az édesapja teológiai tanári megbízatást kapott.

Bencze Ágnes középiskolai tanulmányait a kolozsvári Leánylíceumban végezte, 1959-ben érettségizett. Az érettségit követően a Babeş–Bolyai Tudományegyetem kémia–fizika tanárképző szakára iratkozott be. 1964-ben, a sikeres államvizsga után a mérai, majd a kisbácsi általános iskolában tanított. Később mindig szívesen emlékezett vissza ezekre az évekre, és vidáman beszélt az ingázás viszontagságos körülményeiről.

1967-ben házasságot kötött Bencze Gáborral, házasságukat Isten két leánygyermekkel áldotta meg: Ágnessel (1968) és Katalinnal (1970). A gyermekei és unokái iránti szeretete, ragaszkodása gyakran bukkant fel beszélgetéseink során.

Szakmai elismerésként élte meg a kolozsvári Braszai Sámuel Elméleti Líceumban 1990-től elkezdett tanári munkáját.

Bencze Ágnes életében új fordulatot és kihívást jelentett az 1993-as esztendő, amikor az unitárius egyház előjárói a felekezeti oktatás újraindulásakor felkérték a Kolozsvári Unitárius Kollégium igazgatói tisztségének a betöltésére. A felkérést megtisztelésnek tekintette, és lelkesen, nagy buzgalommal kezdte el munkáját, amelyet rendületlen kitartással, erős akarattal, súlyos betegségei közepette is végzett 1997-ig, nyugdíjazásáig.

Bencze Ágnes tanári munkásságának jellemző vonásai a határozottság, a következetesség, a lelki optimizmusából fakadó kedves odafordulása tanártársai, diákjai felé.

Az újraindult Unitárius Kollégiumban az 1993–1994-es tanévvel kezdte meg igazgatói munkáját. Nem volt könnyű az elindulás, a sokszor váratlanul előbukkanó feladatokkal megbirkózni. A kollégium első IX. osztályának a tanulói és az ott tanító tanárok főleg az igazgató személye iránti tiszteletből, ragaszkodásból választották az unitárius kollégiumot.

Bencze Ágnes kijelölte a feladatokat munkatársainak, amelyek között különös hangsúlyt nyert a kollégium ismertté és vonzóvá tétele. Igyekezett testvéri viszonyt ápolni a szintén újraindult Székelykeresztúri Unitárius Gimnáziummal. A két iskola közötti osztálytalálkozások lelkes szervezője volt.

Amikor 1997-ben nyugdíjba vonult, megszervezett és elismerésnek örvendő unitárius kollégiumot hagyott hátra az utódoknak.

Befejezőként kiemelem, hogy példaértékű oktatói, nevelői életművére elismeréseként a Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetésben részesült, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége pedig kiváló oktatói és nevelői díjban részesítette.

Bencze Ágnes, köszönjük az unitárius középiskolai oktatás gyarapításáért végzett áldozatos munkáját. Emléked kegyelettel megőrizzük!

Isten legyen veled, legyen velünk!

REZI ELEK

Hogyan írjuk helyesen?

Intézményneveink röviden

Korábbi írásunkban arról volt szó, hogy intézményneveket abban az esetben írunk nagybetűsen, ha teljes alakjukban előfordulnak, és/vagy hangsúlyozni szeretnénk az említett szerv önálló jogi személyiségét. Most e témát folytatva, arról esik szó, hogyan is kell írni olyan tulajdonneveket, amely egyik tagja személynév, másik tagja közszó. A leggyakoribb példa erre, amivel találkozunk, az az iskolák vagy kultúrintézmények, egyesületek neve. Vegyük például a János Zsigmond Unitárius Kollégium nevét. Ha az iskolát rövidebb néven említjük, akkor a személynév és a megmaradó közszó közé kötőjelet kell tennünk: János Zsigmond-kollégium, János Zsigmond-iskola. A tulajdonnévi elem és a közszó közé azért kell a kötőjel, mert az a két elem összetartozását jelöli, illetve egyfajta „hiányt” is kifejez – ez a hiány pedig néha egy egész mondat is lehet, példánkban: János Zsigmond[ról elnevezett]kollégium.

Ez az írásmód természetesen nem csupán az intézmények nevében fordul elő, hanem szobornevekben (Dávid Ferenc-szobor = Dávid Ferencet ábrázoló szobor; Fadrusz János-szobor = Fadrusz János által készített szobor vagy Fadrusz Jánost ábrázoló szobor), könyvekre való utalásokban (Márai Sándor-kötet,

Verne-könyv), irodalmi alkotásokra való hivatkozásban (Tamási-regény, József Attila-vers), díjak nevében (Nobel-díj) stb.

Ha az intézmények rövid nevében előtagként nem tulajdonnév szerepel (pl. millenniumi, kertvárosi, unitárius stb.) vagy a tulajdonnév után két vagy több közszó következik, a rövidebb alakba sem teszünk kötőjelet (pl. Bethlen Gábor református iskola).

Egyes intézményneveket mozaikszóként vagy rövidítésként is szoktunk emlegetni. Mozaikszó az, amikor az adott intézménynév minden elemének kezdőbetűjét előfordulási sorrendben belefoglaljuk az illető alakzatba, és az így kapott új szavunk teljesen nagybetűs: JZSUK (János Zsigmond Unitárius Kollégium), ODFIE (Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet).

Ezen kívül vannak olyan rövidítések, amelyek vagy nem tartalmazzák az illető megnevezés minden elemének kezdőbetűjét, vagy pedig egy-egy névelemből több betűt is tartalmaznak: Madisz (Magyar Diákszövetség), ezeket általában nagy kezdőbetűvel írjuk, de nem csupa naggyal. Ezen esetek toldalékolásakor nem a teljes nevet, hanem magát a mozaikszót vagy rövidítést vesszük alapul, és a toldalékok ezekhez fognak igazodni: pl. ODFIE-vel (és nem ODFIE-tel).

DÉNES GABRIELLA

Száz éve hunyt el Pákei Lajos

Pákei vs. Pákey

GY. DÁVID GYULA

• A napokban jelent meg az egyik közösségi felületen egy kép, amely a Pákei család sírját s annak emléktábláját mutatja, s a szerző felteszi a kérdést, mikor jut el Kolozsvár oda, hogy egykori híres főmérnökéről elnevezett utcácskának névtábláin végre helyesen írják ki a nevét. A síron a Pákey név áll – egyformán megjelölve az építész és a szüleit is –, az utcatáblán pedig Pákei. Murádin-Beyer Katalin 1993-as közlésében (*Pavilon*, 1993. 8. sz. 42–49.) egyértelműen megfogalmazta, hogy „bár ősei a pákéi Tamás, illetve a pákéi Pákey nevet használták, az építész (diplomáján, pecsétjén és aláírásain is) az i betűs változattal (Pákei) élt.” Mégis, figyelembe véve a síron írottakat, talán érdemes pár szóval körbejárnunk a kérdést.

Adatok, amelyeket mérlegelhetünk:

Apja, Pákei Lajos (1808–1863) saját kezű aláírásában az „i” betűs formát használja (*Unitárius Közlöny*, 1891. 6. szám).

Pákei Lajos (1853–1921) 1922-ben kiállított keresztlevelében az apánál „Pákey Lajos kormányiszéki fogalmazó őrnök” szerepel. (MNL OL P2282.17 6. dosszié 42.)

Édesanyja 1892. novemberi gyászjelentőjében özv. Pákei Pákei Lajosné, Kilyéni Székely Terézia áll.

Miklós testvérének a levélpapírján is a „Pákei Miklós ügyvéd Kolozsvártt” megjelölés szerepel. (MNL OL P1781. 9. tétel 41.)

Érdekes fejlődést láthatunk nevének írásmódja tekintetében már a korai években.

A budapesti Magyar Királyi József Műegyetem I. éves hallgatójaként Pákei Lajosként jegyzi a nevét, majd a müncheni években az ottani Technische Hochschule diákjaként – valószínűleg a német nyelvkörnyezet miatt – már a „Ludwig v. Pákey architect cand.” szignót használja, és így szerepel még a szintén német nyelvű Bécsben készült munkáin is. Valószínű, ennek nyomán kapja még évekkel később is Pákey megszólítással – „Dem Herrn Architekten Ludwig von Pákey Director der Technisches Schule” – leveleit egykori tanárától, Theophil Hansentől. S bár ő már ekkor rég a Pákei nevet használja, környezete valahogy nem akar erről tudomást venni, s váltakozva használják mindkét formát.

Fia, Pákey Lajos (1892–1964) 1899-ben kiállított keresztlevelében az apánál „Pákey Lajos műépítész” szerepel. (MNL OL P2282.18 9. dosszié 851.)

1887-ben a Magyar Királyi József Műegyetem Építészeti Oklevelét Pákei Lajos névre állítja ki. (MÉM MDK Magyar Építészeti Múzeum 69.021.2.)

1902-ben az I. Ferenc József Lovagrend keresztjével tüntetik ki, diplomáján Ludwig Pákei áll. (MNL OL P2282.17 6. dosszié 64.)

A Kolozsvári Állami Levéltárban őrzött kézirat *Életrajzá*nak címlapjára egy névjegykártya van ragasztva, amelyen „Pákei Pákey Lajos műépítész” neve áll, s az önéletrajz belül is a „Pákei Pákey Lajos műépítész életrajza” címmel indul, de aláírásként Pákei Lajos szerepel. (Fond familial Pákei, Fasc. 30.)

Nyárády Gábor újságíró, a Pákei család leszármazottja (Pákei Miklós dédunokája), és a családi hagyatékkutatója feljegyzésében maradt fenn dr. Lúza Endréne Pákey Sárának (Pákei Lajos unokájának) alábbi közlése: „A Pákei név „y”-os írását ifj. Pákey Lajos kezdte el az első világháború előtt, amikor katonai szolgálatot teljesített.”

Pákei Lajos portréja saját kezű aláírásával – a MÉM MDK Magyar Építészeti Múzeum tulajdona

Pákei családi sírja a Házsongárdban

Megjegyzendő, hogy Pákey Sarolta (1909–1990), Pákei Lajos elsőszülött lánya, Edit és Hegyi Gyula házasságából született gyermek, aki kormányhatósági engedély alapján az anyai család nevének fennmaradása érdekében testvéreivel együtt a Pákey nevet vette fel.

Így történhetett, hogy az építész 1921. márciusi szomorújelentésén nemcsak a névváltoztatást kért le származottak, de az egész család Pákey névvel szerepel. Mint ahogyan pár évvel később, a Pákei Lajos építész felesége, Fangh Antónia ravatala mellett elhangzott ima nyomtatott kiadásában is.

Érdekes kitérni Kelemen Lajosnak az *Unitárius Közlönyben* (5. szám) megjelent nekrológiára. Az 1921-

es eredeti változatban Kelemen következetesen a Pákey formát használta, nemcsak az építész esetében, de az apjáról 1926-ban, a *Pásztortűzben* megjelent írásában is. Ezen írások esetében is érdemes a lábjegyzetre figyelni, hiszen amikor 1982-ben B. Nagy Margit mindkét írást közreadta a *Művészettörténeti tanulmányok* II. kötetében, fontosnak tartotta közölni, hogy „a nekrológnak készült írást a szerző átdolgozta. Az eredeti közleményben y-nak írt nevet ő javította ki i-re”.

És a példák sorát folytathatnánk. Ha felfedezhetünk is a név írásformáját illetően valamiféle időhöz kötött rendszerességet, láthatjuk, hogy a név írásmódjának mindkét változatával egyformán találkozunk. Ezek után mondhatnánk, bárki szabadon eldöntheti, hogy melyik formát használja, azt, amely felmerő nyomán maradt fenn a köztudatban, vagy azt, amelyik utódai írásmód-változtatása miatt került az emléket pont száz éve őrző házsongárdi kőkeretre. Dönthetünk, de mindig szemünk előtt kell legyen, hogy Kolozsvár egykori építésze még életében eldöntötte – s ehhez tartotta magát egész pályafutásán keresztül –, hogy az ő neve: Pákei Lajos.

Rövidítések:

MNL OL – Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára

MÉM MDK – Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ

Pákei Lajos építész oklevele – a MÉM MDK Magyar Építészeti Múzeum tulajdona

Személyes sorok dr. Mikó Imréről

(1911. március 27., Bánffyhunrad – 1977. március 21., Kolozsvár)

MÁTHÉ DÉNES

Mikó Imre. Egyazon név, két személyiség

Jó másfél évtizeddel ezelőtt egy frissen szerveződött tanári csoportban, melyet a hazai állami magyar egyetem eszméje hozott össze, az egyik kezdeményező azt javasolta: készíttessünk Mikó Imre-plakettet, és ezzel jutalmazzuk-serkentsük azokat a személyeket (és környezetüket), akik az önálló magyar egyetem létrehozását szorgalmazzák. A plakett elkészítéséhez – tette hozzá a javaslattevő – szükség volna egy használható fényképre. Erre én készséggel felajánlottam a birtokomban levő, jó minőségű Mikó Imre-fényképet. De amikor elvittem ezt a következő megbeszélésre, fiatal kollégám kissé meglepődve nézett rám, majd hozzátette: ő gróf Mikó Imrére gondolt.

Tudomásul vettem, nem magyarázkodtam, hanem csak magamban töprengtem el azon, hogy lámcsak, nekünk két Mikó Imrénk van: az egyik 19. századi, a másik 20. századi. De nemcsak történelmi szempontból, hanem közéleti pozíciójuk, tevékenységük szerint is jól meg lehet különböztetni őket egymástól, bár munkájukkal közös célt szolgáltak. Az egyik gróf volt, Erdély utolsó főkormányzója közé tartozott, kultúránk mecénása, az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a kolozsvári tudományegyetem létrehozásának fő kezdeményezője és támogatója volt. A másik az 1930-as években jogi doktorátust szerzett, a 20. századi erdélyi magyarság egyik legaktívabb kisebbségpolitikusa, jogtudományi és szépíró, műfordító volt. Számon tartjuk, értékeljük mindkettőjüket, mégis hajlamosak vagyunk arra, hogy amikor nevüket mondjuk vagy halljuk, csak valamelyikükre gondoljunk.

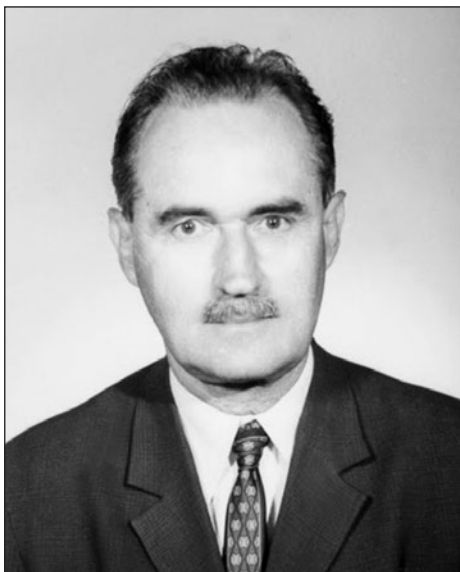
Az említett tervezetések idején én feltehetőleg azért gondoltam a 20. századi Mikó Imrére, mert a plakett kapcsán fényképről volt szó, és ez a modern technikával együtt a közelmúlt közéleti személyiségét idézte fel a tudatomban. De ennél talán nyomósabban játszott közre az a tény, hogy a jogász, író, unitárius főgondnok Mikó Imrét nemcsak az erdélyi művelődéstörténetből, és nemcsak fényképről, hanem személyesen is ismertem (ezt az *Unitárius Közlöny* 2007/3.

számában megjelent visszatekintésemben is megemlítettem).

Az ismerkedés formái, fokozatai

Érettségi ajándékként egy akkor megjelent, különös könyvet is kaptam, melynek borítója felső sávján egyfajta fejlécként áll a cím: *Az utolsó erdélyi polihisztor*. Alatta egy hosszú, fehér szakállú aggastyán képe látható, amint íróasztalára könyökölve bal kezével halántékát támasztja, jobbáiban pedig összecusokott könyvet tart, úgy, hogy mutatóujját a csukott könyv lapjai közé helyezi, jelezvén, hol hagyta abba töprengésnyi időre az olvasást. A könyvborító alján ez olvasható: *Mikó Imre könyve Brassai Sámuelről*.

Brassai Sámuelről már korábban ismertem néhány anekdotát, és polihisztorsága is közismert volt – felszínesen – a mi középiskolás nemzedékeink körében is. Mikó Imre könyvét olvasva azonban a kezdeti derűt – amit az önfeledt, máskor meg a végsőig öntudatos, kötekedésre, sőt sértegetésre is kész tudósról szóló sztorik keltettek – rövidesen mellbevágó élmény váltotta fel. Mert ugyan Brassai polihisztorságáról nekem is volt kezdőképzetem, de az, hogy a róla szóló könyv szerzője nem elégedett meg az egyszerű ismeretével, hanem a főbb Brassai-írások szakirodalmi háttérét is

felkutatta, és amikor szükségét látta, a maga véleményét is kifejtette, és ezzel kiegészítette, sőt felülbírálta a mások által mondottakat, az első olyan olvasmányélményem volt, amely körültekintésre, elmélyülésre, a másodkézből vett igazságok felülvizsgálására készítetett.

Ez volt az indítás ahhoz, hogy a Brassai-könyv szerzője iránt közelebből kezdjek érdeklődni. Így jöttem rá arra, hogy Mikó Imre a Székelyudvarhelyen és környékén is jól ismert, de abban a korban csak visszafogottan emlegetett Orbán Balázsról is írt könyvet, társszerzőként Beke Györggyel és Fodor Sándorral. Ma is érdemes idézni a könyv címét: *Orbán Balázs nyomdokain*, és ezzel együtt Mikó Imrének e kötetben közölt írásának címét is: *A szülőföld szerelmese*. Vagyis

hát kiről van itt szó? Székelyföldnek a leírójáról, aki, íme, szülőföldje szerelmese volt, és a szerzők, akik gondolatban az ő nyomdokába szegődtek, arra hívnak, mi is csatlakozzunk.

Hasonló indíttatású volt a Bölöni Farkas Sándorral történt ismerkedésem is. Erről az Erdővidékről származó, a kolozsvári unitárius kollégiumban tanult, nyugat-európai és amerikai utazóról és útikönyvíróról, a kolozsvári reformkor egyik kiválóságáról és koráról Mikó Imre *A bércre esett fa* című regénye mondott el élményszerűen számos újdonságot. Már maga a cím is megmozgathatja olvasója fantáziáját. Tompa László *Magányos fenyő* című versét is felidézheti, és így a *bércre esett fa* képzetéhez a *kopár hegyfokon megálló fenyő* szimbóluma társulhat. Majd a kötet olvasása során az is kiderül, hogy főhősének olyan volt az élete, mint amilyen – evangéliumi kifejezéssel élve – a „hegyen épített város”.

Voltaképpen csak a 70-es évek végén, sőt később értettem meg, hogy Mikó Imre ebben a könyvében a Bölöni Farkas Sándor által mércének tekintett polgári demokráciát ajánlotta – egyebek mellett – olvasói figyelmébe. És azért volt fontos, hogy könyve az 1960-as évek végén megjelent, mert a 10-15 évvel későbbi politikai légkörben már nem jelenhetett volna meg. Ugyanis akkorra már ismét felerősödött a korábban is divott politikai demagógia, ami egy másfajtanak kikiáltott demokráciáról szólt, és ami 1989 végéig egyre öblösödött és hangosodott.

Utóbb az is kiderül(hetett), hogy Mikó Imre – akár csak Orbán Balázs és Bölöni Farkas Sándor – a szülőföldje mellett a polgári demokráciának volt a szerelmese. Néhány évvel a Bölöni Farkas-életregény után

jelent meg a Dávid Gyulával közösen írt *Petőfi Erdélyben* című kötet, amelynek a számos ide vágó dokumentum közreadása mellett az is érdeme, hogy a népben-nemzetében őszintén gondolkodó és a zsarnokság ellen harcoló költőt hozta olvasóközelségbe. E könyv kiadására néhány évvel később szintén nem lett volna lehetőség. Feltételezésem *A szülőföld szerelmese* sorsával igazolható. Ezt a tanulmányt, az *Orbán Balázs nyomdokain* című kötet említett fejezetét, Mikó Imre 1974-re önálló köteté bővítette, és a Kriterion Kiadó szerkesztőjének javaslatai alapján a következő évre átdolgozta. A könyv azonban így sem jelenhetett meg. Kiadására csak 2011-ben került sor, Mikó Imre születésének századik évfordulóján.

Ezek a Mikó-könyvek az 1960-as évek végén és a következő évtized elején induló nemzedékek számára olyan eszményeket állítottak, amelyek gyökeresen különböztek a korszak politikája által propagált ideáltól. Akik átolvasták, vagy legalább beléjük lapoztak, valóságos képet alkothattak szerzőjükről is. Ezt a közvetett ismeretséget közvetlenebbé tehetette a Mikó Imrével való személyes találkozás. Sajnos azonban a korszak politikai valósága leginkább a gyanú és a bizalmatlanság légkörét árasztotta, s emiatt csak a családi, munkahelyi, baráti-szellemi „legközelebbiekk” között volt lehetséges a közéletéről folytatható, visszafogottan őszinte beszéd.

Mi, akik legközvetlenebbül az unitárius egyház főgondnokát tiszteltük Mikó Imrében, csak elképzeltük, mit szólna, ha rákérdoznénk valamelyik írására. Tudtuk, nem mondhatja azt, amit gondol. Ezért inkább hallgattunk. Hiszen cikkeiben, tanulmányai-ban, könyveiben voltaképpen mindent elmondott.

Fel fogsz épülni

„A messzeségben is megjelent az Úr: Örök szeretettel szerettelek, azért vontalak magamhoz hűségesen. Fölépítelek még téged és fölépülsz...” (Jer 31,3–4a)

Talán veled is megtörtént, hogy a messzeségbe néztél, és jólesett a szemednek a pihenés. A csúcsok vagy fennsíkok magassága, az ég vagy a tenger kékje pihentető a szemnek s ezáltal a léleknek is. Amikor a messzeségbe nézel, furcsa nyugalom kerít hatalmába, biztonságban érzed magad, feloldódik minden féltelmed. Mert érezhetően ott van az Úr!

Szeretnék a messzeségbe nézni, hogy megláthassam, mikor lesz vége ennek az életellenes életmódunknak. Szeretném megpillantani, hogy mikor örülhetünk szabadon, és mikor kerülünk ki a félelem szorítása alól. De jó lenne most látni előre, hogy tudjuk, meddig kell még kitartanunk! De nem vagyunk próféták.

Jövőbe látni nem a mi feladatunk. A mi feladatunk más, a keresztény ember számára most talán a legnagyobb kihívás: bízni a jó Istenben!

Van egy kétéves keresztlányom, aki szívesen ül az ölemben. Van egy érdekes szokása. Váratlanul és kiszámíthatatlanul hátravágja magát az ölemben, de tudja, hogy elkapom, megfogom, és nem esik bántódása. Ez a bizalom legősibb formája. Tiszta, törékeny, őszinte és mindig meglep, hogy ennyire megbízik bennem!

Az emberiség történelme során sok mindent túlélt. Volt ebben háború, természeti katasztrófa, járvány, politikai taktikázás, ami mind ártott az emberi életnek. Akik mindezt túléltek, akik az életet továbbadták, azokban az én meglátásom szerint valami végtelen és feltétel nélküli bizalom kellett legyen Isten iránt.

Ha tudjuk, hogy Isten örök szeretettel szeret, akkor nincs okunk aggodalomra. Ölébe ülhetünk, mint egy kisgyerek, hátradőlhetünk bátran, mert megtart.

Azért vontalak magamhoz hűségesen – szól az Úr Jeremiáson keresztül hozzánk –, mert örök szeretettel szerettelek. Mi ezt időnként nem érezzük, mert beburkolózunk önsajnálathoz, takarózunk a félelmeinkkel, elfedjük a szemünket és szívünket is, mint a kisgyerek, aki a szülő ölébe bújik, és azt hiszi, ha becsukja a szemét, őt sem látják. Én ilyen álombeli állapothoz hasonlónak élem meg a mindennapi megszorító intézkedéseket.

Nyisd ki a szemed, testvérem! Írom ezt neked, de írom magamnak is. Istennek ígérete van számodra: örök szeretettel szeret! Magához von – kell ennél több a biztonságunkhoz?

Ha ez mégsem lenne elég, még tovább fokozódik az ígélet: fölépítelek még téged, és fölépülsz! Nem számít, mennyire szaggatott szét az élet, a mindennapok küzdelme, a veszteség, a kudarc és gyász, Isten minden darabokra hullásod után újra össze tud rakni téged!

Több embertől hallottam, hogy: többé már nem lesz olyan az életem, mint azelőtt volt! Kérdelem én, hogy az miért lenne baj? Miért kellene újra olyan legyen, mint volt? A fejlődés változással jár. A változás

szenvetéssel és a fölépülés feltétel nélküli bizalommal!

Isten azt mondja Jeremiás által: fölépülsz! Mondja ezt egy olyan korban, amikor a szent város romokban hever. Amikor minden a pusztulást és reménytelenséget hirdet. Hogy akkor hányan hittek a próféciaiban, ma már nem lényeges, de akik hittek, megláthatták, és lelkileg is felépülést tapasztalhattak!

Fölépülsz! Mondja ma is neked, nekünk az Úr! Ő megteheti és meg is teszi, hogy a romokat újjáépíti, a szétesettet újból összerakja, a darabokból pedig egész lesz az akarata nyomán.

Fölépít téged is az Úr testileg, lelkileg, csak ülj az ölébe olyan őszinte, végtelen bizalommal, mint egy kisgyerek. Időnként pihentesd tekintetedet a messzeségen, hogy érezd a végtelen jelenlétét! Engedd át magad teljesen neki, hogy újra és újra felépítsen téged darabokra hullott hitből és szeretetből, mert ő megteheti.

A messzeségben lásd meg az Urat, bízd magad az ő örök szeretetére és fölépülsz!

DEMETER ERIKA

Bizalommal elengedni

A bizalomnak egy sajátos megnyilvánulási formájára szeretnék rávilágítani egy magyar népmese segítségével, és pedig arra az élethelyzetre, amikor el kell válnunk szüleinktől, vagy el kell engedjünk gyermekeinket a „nagy világba”. A *Derék Jankó meg a kemény kenyér* című népmese bámulatos pontossággal mutatja meg, hogy egy szülő miként indíthatja útnak gyermekeit bizalommal, és arról is képet ad, hogy az életben való boldogulást nagymértékben meghatározza az a választásunk, hogy mit kezdünk az otthonról felcsoomagolt „cipóval”, legyen az lágy vagy kökemény.

Egyszer volt, hol nem volt, volt, élt a világon egy igen szegény asszony. Annyija volt csak, amennyi a hátán csüngött. Három kis gyermekét hurcolta a szegény asszony, amerre dologra járt. Bizony, elég gond sanyargatta a szegény asszonyt, de odagondolt, hogy majd csak felnőnek a kis pulyák, és még a segítségére lehetnek. Hát jól van. Felnőtt a három legényke, akár három szál búzakalász.

– Halljátok-e? – szól hozzájuk egy napon az anyjuk. – Kínőtt már a bajusztok, jobb, ha elindultok szerencsét próbálni, mert aki nem próbál, nem nyer az semmit.

Hanem amikor a tariszn्याakasztás ideje eljött, igen elbúsulta magát a szegény asszony.

– Három gyermeket neveltem, hárman ráncigálták a szoknyámat eddig, már senki se legyen körülöttem? – gondolta, és végül csak a legnagyobb legényt engedte útnak, hátha meghozná a szerencsét.

A legény ment hét világ ellen. Ki tudja, meddig ment, míg egyszer csak megéhezett. Leült hát egy árokszéltre, ölébe kanyarította a tarisznáját, hogy falatozzék. De hiába harapta volna az anyja sütötte cipóját, bizony, egy falatot sem tudott lekínlódni. Száraz volt az, mint a kemencepadka. Méregbe jött a legény. Kapta, odavágta a csalán közé a cipót, és tovább ballagott. Hamarosan egy tanya elé ért. A nagy kutyaugatásra egy vénséges vén anyóka jött ki a tornácra.

– Isten hozott, vándorlegény – szól az öreganyó –, no, kerülj beljebb. Bizonyosan elfáradtál, megéheztél.

– Ami igaz, az igaz, öreganyám. Megfáradtam és megéheztem. Nagy útról jövök.

Amikor belül került a pitvarba, akkor látja csak, milyen virágfiatal és szépséges unokája van az öreganyónak. Na, jól van. Hát aztán úgy evés közben meg utána szóba került a legény vándorlása, szerencsekeresése.

– Hallod-e – mondta az anyóka –, nálam feleségre lelsz, meg hőttségig való szép életre, csak hát mihez értesz?

– Mindenhez, öreganyám! – állította a legény.

– Jól van, no – bólogatott az anyó –, majd elválík. Most elöljáróban csak arra kénelek meg, ha már erre vetődél, tisztítsd ki ezt a kutat, ni! Sok benne a csillag. Azt gondoltam, ha ebből a kútból kimered a csillagokat, hát akkor fiammá fogadlak. A többit meg majd meglátjuk.

– Kimerem én, ha addig élek is! – fogadkozott a legény. Mikor a nyári este tele hullatta a kutat lobogó csillagokkal, nekigyürkőzött a legény. Merítette a vedret százszor meg ezerszer, de minden hiába, öreg este volt

már, tán éjszaka is, amikor megállt a legény, lenézett a kergetőző csillagokra, és nagy indulattal így szólt:

– Bolonddá tett engem ez a vénasszony. Ki győzi kimeríteni ezt a töméntelen csillagot? Most is annyi van benne, mint amikor elkezdtem. Még kinevettetem magam.

Azzal kapta magát, és szégyenszemre megszökött. No, amikor hazaért, elpanaszolta viselt dolgát. Az anyja csak csóválta a fejét, de semmit sem szólt.

Most a közbülső legény indult el szerencsét próbálni, de ugyanúgy járt, mint a testvére.

No, most már a legkisebb legényen volt a sor. Jankót feltarisznyálta az anyja.

– Derék ember legyél, fiam, nehogy szégyent valljak veled is – mondta neki a jó asszony búcsúzáskor.

– Úgy lesz, édesanyám – mondta Jankó, és elindult a hajnallal.

Igencsak dél lehetett, ha több nem, mire Jankó megéhezett. No, nyomban leült egy kised dombra, ölébe kanyarította a tarisznyát. Meglelte benne az anyja sültötte cipót. De biz' az olyan száraz volt, mint a kemencepadka. Véresre törte a száját, míg belerágott. Hanem akkor megszólalt a cipó:

– Hallod-e, te derék legény! Ember vagy te, mert nem hagyta abba, amit elkezdte. Mert ne hidd, hogy az embert szerencse várja valahol a világon. Munka várja, amiben ki kell tartani! Ki a könnyig, ki a vérig, ki az utolsó leheletig. Most menj utadra, de ne felejtsd el soha, amit hallottál! Elámult a legényke a beszéden. És elindult újfent. Ment, mendegélt, amíg ő is rálelt a tanyára, benne az anyókára és virágfiatal unokájára. Mikor megvacsoráztak az eperfa alatt, őt is megfogadta az anyóka, őt is elindította csillagokat merni. Amikor úgy az esti harangszó után telehullott a kút csillagokkal, nekigyürkőzött a meregetésnek. Ő is lehányt ujjast, mellényt, inget, patakzott róla a sós verejték, lihegett, lohogott, haja a szemébe hullott, szeme tüzes karikákat hányt, de csak nem hagyta abba.

– Nem és nem! Rajta, rajta! Ha felkötöttem a harangot, hát húznom is kell! – így biztatta, ösztökelte magát. – Azt mondta a kemény kenyér, hogy „kitartani, kitartani”. – És csak mert és mert.

Mikor eljött a hajnal, ott állt a csillagmerő legény a kút előtt verejtékesen és diadalmasan. Nem volt egy fia csillag sem a kútban. A kút körül az udvar és a kert mind-mind telistele volt aranyos-ezüstös csillagos virággal. Hát még ilyet sose látott! No, hát mindent el tudnék én mesélni nektek, csak derék Jankó örömét nem. Örült világszép mátkájának, és hálával gondolt az édesanyja sültötte kemény cipóra. Nem is várt sokáig, hanem nyomban hintót szalajtott édesanyjáért meg két

bátyjáért. Csaptak is olyan, hetedhét országra szóló lakodalmat, hogy szerte a világon még ma is beszélnek.

Ebben a mesében egy bölcs édesanya vágyait, gyermekeibe vetett bizalmát, kétségeit, fájdalmait és nevelési módszereit ismerhetjük meg. Bölcs ez az asszony, mert amerre csak jár, mindenhová magával viszi gyermekeit, azok meg láthatják, hogyan birkózik meg az élet feladataival. A mesében az anya élete nagyon nehéz, de mindennapi küzdelmeinek jól látható eredményei vannak. Ha a fiúk képesek lennének összekötni és megértéssé alakítani a látott és tapasztalt dolgokat, akkor nem adnák fel olyan könnyen a kút-tisztítást. Kudarcuk nem az anyja kudarca, hiszen ő mindent átadott, amit csak tudott.

Mélyen megható a mesében az elengedési jelenet. Hiába bízik az édesanya abban, hogy amikor megnőnek a fiai, majd csak segítségére lesznek, amikor felnőtt fiai ott állnak előtte indulásra készen, elbizonytalanodik. Tisztában van vele, hogy „aki nem próbál, nem nyer az semmit”, s ezért el kell engedni a fiúkat, mégis megijed a magánytól. De megtalálja a megoldást: egyenként engedi útjukra a fiukat, s ő a háttérben marad. Vissza lehet hozzá térni, el lehet panaszolni neki mindent, de bölcs asszonyként csak meghallhatja fiait, anélkül, hogy megdorgálná őket. Az anyja tudja, hogy pórul járt fiainak maguknak kell levonni a tanulságokat, nem kéri tőlük számon a csalán közé dobott cipót. Nem szól egy rossz szót sem a tékozló fiúknak, de biztatásként ezt mondja a legkisebb fiának: „Derék ember legyél, fiam, nehogy szégyent valljak veled is”. Ebben a mondatban sűrűsödik össze mindaz, amit addig gondolt a szerencse nélkül hazatért fiáról.

A „hóttig való szép élet” nehezen képzelhető el a kemény cipó megrágása és lenyelése nélkül. De a cipó birtoklása csak az egyik fele mindannak, amivel egy ifjú útnak indul a felnőttkor felé. A másik felét – a csillagok kimerését a kútból – neki magának kell hozzátennie. Az első két fiúnak nemcsak azért nem sikerül ez, mert mindketten elhajítják a cipót, hanem azért sem, mert mindketten hasztalannak ítélik a vállalt feladatot, s idő előtt feladják. Viszont feladni azt, ami-

be befogtunk, az nem felnőtt emberhez méltó. Ezért is mondja Jankó: „Nem és nem! Rajta, rajta! Ha felkötöttem a harangot, hát húznom is kell! „Valóban, ha elvállaltam egy feladatot akkor azt csinálni is kell. Ez az a felelősség, ami a felnőttkorba lépő embert terheli. Azért is olyan nehéz felnőtté válni, mert ezt az élethosszig tartó „harangot” kell magunkra kötni a felnőttkor küszöbén és aztán húzni, húzni, húzni...

SZÁSZ-CSEREY KATALIN

SZERETETSZOLGÁLAT

Székelykeresztúri szeretetszolgálati hírek

A Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri fiókja 2009 óta várja az érdeklődőket sokszínű programjaival. A járványhelyzet ugyan megváltoztatta eredeti terveinket, de bizakodva kezdtük az új évet, minden óvintézkedésnek eleget téve, újult erővel indítottuk újra tevékenységeinket. A tavalyi évről és a jelenlegi tevékenységeinkről a foglalkozásvezető munkatársaink számolnak be.

• 2020 sokféle tekintetben a csend éve volt. Mindnyájunkat lelassított, meg-megállított bizonyos időre a kialakult vírushelyzet, ám teljes leállás nem történt. Online térbe vonultunk, sokszor hálát adva, hogy legalább a virtuális világ megőriz nekünk valamit abból, ami addigi életünknek oly természetes része volt.

Március közepétől mi is, mint mindenki más, az otthon biztonságából igyekeztünk hasznos információkat megosztani a kismamaklub és a sérült gyermekek számára létrehozott közösségi médiafelületeken, szabadidős, kézműves ötletekkel próbáltuk segíteni mindennapjaikat. Ennek köszönhetően folyamatos párbeszéd alakult ki a szülőkkel, így feloldhattuk a helyzet okozta feszültségeket is.

A nyár elején újraindulhattak a személyes jelenléttel történő tevékenységeink. A fogyatékossgal élő fiataloknak szóló foglalkozásainkat végig a szabad levegőn, egyházközségünk filagóriájában tartottuk. Bográcsgulyást készítettünk közösen, születésnapokat ünnepeltünk, lovardalátogatáson vettünk részt, kirándultunk. Június közepétől sérült fiataljaink számára egyéni fejlesztéseket, vallásórát szervezünk heti rendszerességgel.

Az őszi iskolakezdet követően a nyáron felújított termünkben folytattuk a munkát. A sérült fiataljaink programjai mellett ismét nekifogtunk a kisgyermekes, babás programok szervezésének. Bár korlátozott létszámmal, de újraindult a kismamaklub és a Csiribiri mozgásfejlesztő torna is. Mivel a részvételi szándék messze meghaladta a helyek számát, igyekeztünk heti két alkalommal találkozni az érdeklődőkkel.

Október közepén újabb szünet következett, a vírushelyzet miatt ismét be kellett zárnunk csoportos tevékenységeinket, csak egyéni foglalkozásaink működhettek sérült fiataljaink számára. Decemberben megszerveztük a Mikulás-járást, online karácsonyi vásár szervezésében segédkeztünk, online standunkon saját készítésű, karácsonyi dekorációinkat kínáltuk. Ezúton is köszönjük mindazoknak, akik tőlünk vásároltak, és ezzel támogatták fogyatékossgal élő fiataljaink közösségi programjait.

Karácsony táján adományokat, tartós élelmiszer-csomagokat, játékokat, ruhaneműt gyűjtöttünk a rá-

szorulóknak részére. Hátrányos anyagi helyzetű iskolások számára laptopot, számítógépet kaptunk, hogy az online oktatást hozzáférhetőbbé tehessek. Ezúton is köszönetet mondunk minden adományért, lekötelezett bennünket a Secler Technics és csapata, akik munkájuk mellett elvállalták, hogy szükség esetén megjavítják az adományba kapott eszközöket.

A karácsony utáni napokban a németországi segélycsomagokat fogadtuk, amelyekkel megajándékozhattuk a sérült fiatalok családjait, ugyanakkor értékes vitamincsomagokat is átadtunk nekik.

Idén február 8-án újra megnyíltak az iskolakapuk, ugyanakkor mi is elindíthattuk programjainkat, örömmel fogadtuk a kismamaklubba és a Csiribiri mozgásfejlesztő tornára érkezőket. Azt tapasztaltuk, hogy az emberek nagyon ki vannak éhezve a közösségre, a közösségi élményekre, ezért az igényeknek megfelelően ismét két csoportot indítottunk. A sérült fiatalokkal farsangoltunk, készültünk a nőnap és a nemzeti ünnep méltó megünneplésére, közben tanultunk Józsefről, az álomlátóról és Mózesről, aki kihozta népét Egyiptomból. Igyekeztünk minden lehetőséget megragadni az adott törvényes és egészségügyi korlátok között, élményeket nyújtani, élvezni a közösség adta örömeit. (Deák Réka, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa, Székelykeresztúr)

• Rákosi Ibolya vagyok, gyógypedagógus, a Lila Fejlesztőpont munkatársa. Hetente egy nap a székelykeresztúri Gondviselés Segélyszervezet épületében tartok egyéni fejlesztő foglalkozásokat olyan 0–5 éves korú kisgyerekek számára, akik veszélyeztetettek vagy eltérő fejlődést mutatnak. Legtöbb esetben a szülők akkor fordulnak hozzánk, ha a kisbaba mozgás- vagy beszédfejlődésében eltérést tapasztalnak. Tavaly azonban öröm volt számomra azt látni, hogy egyre többen keresnek meg azért, mert nem tudják eldönteni, mi számít problémának, és felismerik, hogy a legjobb eredményeket akkor érhetjük el a fejlesztésben, ha időben szakemberhez fordulnak. Ezért is született meg az ötlet, hogy Székelykeresztúron is legyen elérhető a korai fejlesztés mindenki számára, ehhez ad otthont a Gondviselés Segélyszervezet. A fejlesztések játékos formában, egyénre szabottan történnek, sok-sok mozgással, énekkel, mondókával, nevetéssel, szeretettel.

• Lukács Gabriella vagyok, pedagógus, önkéntes szoptatássegítő, hordozási tanácsadó, Kerekítő foglalkozásvezető, három gyermek édesanyja. A Kerekítő baba-mama foglalkozás hatodik éve működik a Gondviselés Segélyszervezet termében Székelykeresztúron, az időről időre megújuló csoportok nagyon kedvelik. A foglalkozásokon csak magyar nyelvű népi ölbeli já-

tékok, mondókák, gyermekdalok hangzanak el, amelyek a Kerekítő könyvcsalád köteteiben is megtalálhatóak: lovagoltatás, lógázás, hintáztatás, cirókázás, csúszdázgatás, zsuppolás élő hangszerjátékkal, népi hangszerekkel, népdalokkal, sétáltatókkal színesítve. Nagymamáinktól örökölt játékaink az érzelmi biztonság és a művészeti-zenei nevelés bölcsőjét jelentik. Az élet első éveiben az önfeledt együtt játszás, az érintés, a testközelség, a szeretetteljes hangulat, amelyeket az ölbeli játékok, más néven a bizalmi, kapcsolatteremtő játékok biztosítanak, elősegítik a biztos érzelmi kötődést, amely az értelmi és érzelmi fejlődés alapja. A kisgyermek számára a világ először az anyukája ölében és a közös játékban kerekedik ki. Ez az élmény, útravaló egy életre szól. Szeretnek, ölelnek, rám figyelnek, azaz fontos és szerethető vagyok – ezek az érzések minden későbbi kapcsolat és a felnőttkori boldogulás alapja. A foglalkozás egy kiindulópont, amelyet a családok az otthonaikban, a hétköznapiakban is fel tudnak eleveníteni, el tudják játszani a tanultakat. Minden alkalommal felbukkan Kerekítő Manó figurája is, akinek a kicsik hétköznapijaihoz és a jeles napokhoz igazodó bábjelenetei a legkisebbeket is elbűvölik.

● Kecseti Imola vagyok, negyvenéves, Székelykeresztúron élek. Lassan két éve minden hétfőn és szerdán jogafoglalkozást tartok a Gondviselés Segélyszervezet termében. A jogát először a magam részére sajátítottam el, mivel sokat olvastam arról, hogy mennyire képes megváltoztatni az embert kívül-belül. Javítani akartam az életfelfogásomon, és ez sikerült is, amióta jogázom, teljesen másképp fogok fel minden élethelyzetet, és hiszek abban, hogy az életünk mindig úgy fog alakulni, ahogy alakulnia kell, és hogy minden a tanu-

lason múlik. Nagyon örültem, amikor embertársaim igényelték, hogy avassam be őket is a jóga világába. Hálás vagyok a döntésemért, mert olyan jó érzés embereken segíteni, boldognak látni őket! Köszönöm a lehetőséget a Gondviselésnek! Isten áldjon mindenkit!

● Lecsendesedtünk, hogy jobban értékelhessük a világ zaját, megálltunk, hogy felfedezhessük a környezetünket, amely fölött a gondolat sebességével szoktunk átsiklani; bezárkóztunk a magunk és szereteteink védelméért, hogy megéljük minden percét a sóvárgásnak. Nagyon bízunk abban, hogy az új esztendőben a játékos, pajkos kisgyerekek újra élvezhetik majd egymás társaságát, az együttlét adta lehetőséget, amely erősíti motorikus, érzékszervi, valamint pszichoszociális fejlődésüket.

Szeretnénk, ha újra örömmel érkeznének hozzánk azok a fogyatékkal élő fiatalok, akik hosszú évek óta kíváncsian, nyitottan, a biztonság érzésével lépik át a Székelykeresztúri Gondviselés Segélyszervezet székházának küszöbét, mert tudják, hogy szeretettel foglalkozunk velük. Várjuk a csillogó szemű, játékra vágyó gyerekeket és anyákat, akik egymást erősítik alkalmainkon. A Születés Hete rendezvénysorozat május első hetében szintén megszervezésre vár, ebben támogat bennünket a Székelykeresztúri Polgármesteri Hivatal. Bízunk abban, hogy – vigyázva egymás és önmagunk egészségére – ebben az évben újra élvezhetjük a közös programokat, nagy találkozásokat.

Mindannyiunk és a magam nevében kívánok erőt hozó tavaszt, lelki megújulást. Isten áldjon mindannyiunkat egészségben, tiszta szeretetben! (Lőrinczi-Simó Orsolya, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa, Székelykeresztúr)

Németországi lisztadomány hasznosulása Erdővidéken

Amint arról már beszámoltunk: bő évtizede minden karácsonykor fejedelmi összértékű segélycsomagok érkeznek Erdélybe németországi adományozói forrásokból. A járványügyi veszélyhelyzet ellenére a legutóbbi esztendőforduló napjaiban összesen 2673 segélycsomagot és tekintélyes mennyiségű alapélelmiszert vettünk át. Ez utóbbiak között 1600 kg lisztet is segélyszervezetünkre bízta az adományokból.

A lisztadomány egy részéből a baróti Erpék pékség legutóbb kétszáz kenyeret sütött a rászorulóknak. Nem ez az első alkalom,

hogy az adományként kapott lisztből a Buksa Miklós által vezetett híres pékség hatalmas, omlós kenyeret varázsol. Munkatársaink és önkénteseink segítségével a kétszáz kenyér kevesebb mint két nap alatt 38 családhoz (219 személyhez) jutott el Baróton, Felsőrákoson, Székelyszáldoboson, Vargyason, Bibarcfalván, Bardocon, Erdőfűlén, Bodoson és Olaszteleken. A családokon kívül kenyeret vittünk a megyei gyermekjogvédelem által működtetett baróti nappali központba és családi házba, ahol további 25 gyermek örülhetett az adománynak. Hálásan köszönjük mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy ez a segítségnyújtási akció megvalósulhasson! (Pájer György, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa, Vargyas)

NŐK VILÁGA

Te mit üzennél a jövőnek?

ASZTALOS KLÁRA

• A jelenkori pandémia időszakában „kis túlzással” lehetne azt állítani, hogy nőszövetségünk életében a 2020. október 17-i első kétnyelvű, virtuális térben megtartott női istentisztelet olyan történelmi jelentőségű, mint annak idején az első pünkösdkor a tanítványok öntudatra ébredése, amikor félelmüket legyőzve nyilvánosan kezdték hirdetni Jézus tanításait.

Látszólag tavaly több mint fél évig megállt az élet a nőszövetségek háza táján, de a hamu alatt nem aludt ki a parázs, élt a vágy a folytatásra. Az október 17-i női istentisztelet megadta az impulzust, és a modern technika eszközei lehetővé tették a rendszeres találkozókat a virtuális térben az óceánon innen és túl élők számára. Azóta havonta találkozunk, és mindig egy előre megadott témát beszélünk meg kis csoportokban, azután összegezzük az elhangzott gondolatokat. A legutolsó, február 27-ei alkalomkor az volt a felvetett kérdés, hogy: te mit üzennél egy virtuális időkapszulában a jövőnek, és milyen erőforrásokkal rendelkezelsz a pandémia korának a túlélésére?

A találkozó lebonyolítását állandó munkatársaink felügyelték, Jobbágy Mária Júlia moderált és Sztranyiczki Zsófia az óceán túlsó partjáról irányította a technikai hátteret.

A találkozó énekkel és imával kezdődött. A zenei ráhangolódást Vargyasról Varga Ferenc Réka és tanítványa biztosították énekkel és gitárkísérettel: *Szeretlek, ó, Uram, hálám szívémből fakad és éneklek, hogy áldott légy, Uram...* Imát mondott Mátéfi Tímea énlaki lelkész. Imájában megelégedéssel nyugtázta, hogy közösségi életre vágyó lényünk kompromisszumot kötött körülményeinkkel, és a képernyő előtt ülve egymáshoz és Istenhez kapcsolódtunk. Ebből a kapcsolatból valamit kapunk, ami lendületet ad a következő igazi találkozásig. A nőkben rejlő erő nagysága rámutatott arra, hogy mi a jég hátán is, a „Covid tövében” is túlélünk. Ezért imádkoztunk.

A kiscsoportos beszélgetések során értékelések, tapasztalatok hangzottak el a jelenünkről. A járvány okozta helyzet arra ösztönzött, hogy ártértékeljük életünket, mi az, ami fontos, ami időtálló, és mi az, ami múlandó. Ezeket a gondolatokat egy csokorba gyűjtöttük, és egy képzeletbeli időkapszulába helyeztük megőrzésre az utókor számára.

Íme, néhány gondolat a most élőtől a jövő számára: Gyűjtsünk fényképeket a családjunk és a gyülekezetünk életéről, személyes történeteket írjunk meg arról, hogyan éltük meg azt, hogy nem közösségben, hanem otthon, a családjunkban vettük az úrvacsorát. Sztereotípiák dőltek meg, korábbi félelmeink szinte egyik napról a másikra eszközünkkel váltak. Rádöbentünk, mennyire fontos az élő kapcsolat munkánkban, családjunkban, barátainkkal. Aki rugalmas, az tud továbbmenni. A megmaradásunkhoz szükséges az emberi kapcsolatok ápolása. Emberi lények vagyunk, társasági és társadalmi igényekkel, a család és az emberi kapcsolatok fenntartására figyeljünk. Ne veszítsétek el az Istenbe vetett hitet.

Vannak, akik időkapszulába tennének egy magyar és egy székely ábécét magyarázó szöveggel, egy szé-

kely zászlót, híres erdélyi unitáriusok névsorát adatokkal, ki, mikor, hol, mit csinált, adatokat a magyarságra vonatkozóan, a kulturális életéről, fényképeket az unitárius templomokról, a nőszövetségek történetét be-

mutató írásokat. A nőszövetség életét bemutató dokumentumokat, írásokat, képeket, videókat, zászlókat összegyűjtve egy képzeletbeli nagy ládában helyeznénk el és ráírnánk: voltunk, vagyunk és leszünk! Fényképekkel bemutatnánk a mai életünket, hogyan öltözködünk, mit eszünk-iszunk, milyen kiadványokat jelentettünk meg, technikai felszereltségünket. Figyelmeztetünk, vigyázzatok a Földre, hogy unokáitoknak is legyen, hol élni, íme néhány jó tanács: legyünk türelemmel embertársaink iránt, bízzunk egymásban, vegyük észre az élet apró örömeit, ügyeljünk az egészségünkre, a szüleink által ránk bízott hagyományainkat éltsük tovább, tartsuk egymással a kapcsolatot, őrizzük meg az unitárius hitet és a magyar iskoláinkat. Hisszük, azért vagyunk, hogy egymásnak kimutassuk a szeretetünket, erősíteni tudjuk egymást. Üzenjük, hogy bocsássatok meg önmagatoknak és egymásnak. Éljetek emberhez méltóan, szeretetben, hitben, adjátok tehetségeitek legjavát, tapasztalatainkból, tévedéseinkből, mások hibájából tanuljunk.

Aggódunk a fenntartható fejlődésért, mert kiszípoztuk a Földet, nyaklól nélkül fogyasztó társadalomban élünk. Meg kellene tanulnunk nagyobb szeretet-

tel, toleranciával lenni embertársaink iránt, a természethez alázattal közelítsünk, ne bontsuk meg a természet egyensúlyát, mert az visszaüt árvizek, aszályok, földcsuszamlások formájában, egyes fajok túlszaporodásával, mások kihalásával.

A túléléshez szükséges erőforrásként többen neveztek meg a hitet, a családot, a barátokat, a hozzánk közelálló embereket, az egyházi közösséget, a közös imádkozást, a gyermekeket, unokákat, a zenét, a ter-

mészet szépségeit, a hit, remény, szeretet hármasságát. A találkozót a záróénekekkel ért véget: *Hálát adok, Uram, az életért!*

Köszönjük a szervezőknek a munkáját, a moderálást, az imát, a zeneszámokat, a technikai háttér biztosítását és a résztvevőknek az együttlét örömét. Azzal a gondolattal váltunk el, hogy a jó Isten áldjon és őrizzen meg mindenkit, találkozzunk egészségben, vidámságban!

IFJÚSÁGI OLDAL

Húsvéti utakon

MAGYARI ZITA EMESE

A tavasz és benne a húsvéti ünnepkör egy kicsit mindig a megújulásról is szól, benne mindig megmutatkozik a hit, a bizalom, a szeretet és remény időnként keménynek tűnő próbája. Ezért fontos nekünk, fiataloknak. Ahogy a tavasz egyre nagyobb erővel tör be a mindennapjainkba, és egyre közelebb hozza az ünnepet, úgy tanuljuk egyre inkább fiatalos lendülettel bontogatni szárnyainkat.

A böjti útnak lassan a végére érve mintha egy kilátón találnánk magunkat, ahol a virágvasárnapi eseményeket szemléljük fiatalos kételyekkel, kérdésekkel, de a kilátóra való feljutás, megérkezés örömeivel. Az újjongó, Mestert ünneplő tömegre figyelünk. Gondolatainkat a végtelen csodáján elmerengve engedjük szabadon, és csak figyelünk. Aztán lassan elindulunk a lejtőn lefelé, és ahogy egyre gyorsabb léptekkel haladunk, ott találjuk magunkat a nagycsütörtöki események forgatagában, és látjuk, ahogy „Péter aludt, János aludt, Jakab aludt, Máté aludt és mind aludtak...”, és mi is mind aludtunk. Aztán ahogy tovább haladunk, és a csendben egyre közelebb kerülünk valódi önmagunkhoz, felismerjük, hogy oly sokszor voltunk és vagyunk mi magunk is Péterek. Péterek, akik erősen fogadják, hogy „mi nem, mi aztán biztos nem... soha, de soha nem tagadunk”. Aztán még a kakas

nem is kukorékolt, és a különböző rendszerektől való félelmünkben elfogadtunk számunkra kedvezőtlen normákat. Tettük és tesszük ezt háromszor, aztán újra háromszor...

Haladunk tovább, és csend ölel körül, mélységes nagypénteki csend. Képzeletben lépésről lépésre haladunk vele. A csend még erősebb, „megnevezhetetlen” csend, az Atya csendje. Jézus felkiáltott a kereszten: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” Mély levegő, erős belső vívódások, perlekedés és haladunk tovább. Még nagyobb a csend kint, de bent egyre hangosabbak a gyötrő kérdések. Ahogyan haladunk tovább, ahogy szombatról vasárnapra felvirrad a nap, halljuk a békéltető csendben újra a végtelen dalát. Lassan-lassan ledobjuk álarcainkat, s engedjük, hogy a könnyű szél a végtelenbe repítse azokat.

Kitörni akarunk a jogtalan bilincseink korlátaiból s megmutatni igazi valónkat, istengyermeki arcunkat. Otthonra akarunk találni mi magunk is, hogy majd mi legyünk a befogadók, a békét teremtők, hogy amikor már azt hisszük, hogy a lelkünk roskadozva cipeljük magunk után, egyszer csak a magas kilátón állva, fogadalmat tehessünk, hogy újra és megint tanulni és tapasztalni akarjuk a hit, remény és szeretet erejét.

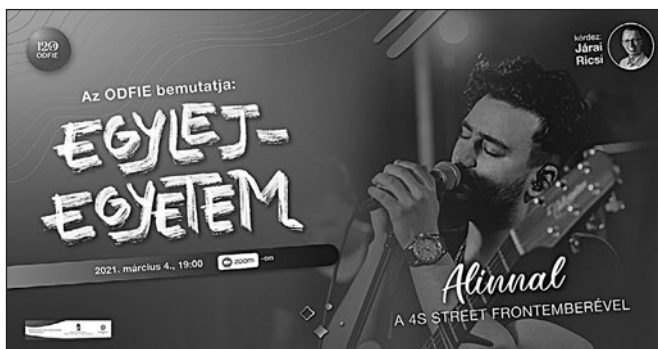
Bemutatkozik az EgyetEgyetem

Kedves Olvasó! Az egyetem szót látván talán mindig megrémülök kicsit. Számtalan pozitív élmény kapcsolódik hozzá, mégis temérdek gondolat jut eszembe, amelyek közé a felelősséget, a határidőket, az éjszakákon át tartó dolgozatírásokat sorolnám, majd az egyetem sikeres befejezése után egy vagy több diplomát,

amely a későbbi életünket nagymértékben meghatározza. Mindezek ellenére azt gondolom, hogy egy egyetemi diploma csak bizonyos fokig fejezi ki mindazt a tudást és tapasztalatot, amelyet egyetemista éveink során szereztünk, ugyanis a diploma legnagyobb mértékben csak a tárgyi tudásunkra vonatkozik, mégis a közben szerzett tapasztalataink, gondolataink függvényében próbáljuk alakítani életünk további részét. Épp ezért mi, az Országos Dávid Ferenc

Ifjúsági Egylet lelkes tagjai úgy gondoltuk, hogy elindítjuk az EgyletEgyetem nevet viselő online rendezvényt. A mi egyetemünk egy kicsit más. Egy kicsit másra helyezi a hangsúlyt.

Az ODFIE intézetéről tudni kell, hogy az elmúlt százhusz évben kisebb megszakításokkal ugyan, de hatalmas erőbedobással folytatta tevékenységét. Ennek a tevékenységsorozatnak a folytatását némiképp meghiúsította a napjainkban eluralkodó járványhelyzet, ennek ellenére viszont intézetünk nem függesztette fel tevékenységét, csupán áthelyezte az online térbe. Az EgyletEgyetem az egyik legkiemelkedőbb online tevékenységünk, amely lehetőséget kíván teremteni a fiatalok számára, hogy olyan személyekkel beszélgessenek, akik valamilyen területen kiemelkedőt alkottak, vagy éppen különböző kihívásokkal szembenézve érték el céljaikat. Intézetünk vezetői különös figyelmet fordítanak a hallgatók igényeire, érdeklődési köreire, a sokszínűsége, ugyanis a hallgatóknak a jelentkezés során kérdéseket kell feltenniük az előadókhoz, amellyel teret biztosítunk az előadó és a hallgatók közötti párbeszédre. Számunkra nagyon fontos, hogy a választott előadók azokra a kérdésekre válaszoljanak, amelyek elsősorban titeket, hallgatókat érdekelnek, amelyek foglalkoztatnak benneteket vendégeinkkel kapcsolatosan, így a beszélgetés témáját és jellegét ti határozzátok meg kérdéseitekkel.

Előadóinkról tudni kell, hogy óriási alázattal, nyitottsággal és őszinteséggel válaszolnak kérdéseitek. Az előadások előtt talán izgatottabbak, mint mi voltunk valaha egy iskolai számonkérés esetén. Eddigi előadóink közé tartozik Bagossy László és Biró Barbara, akik meséltek nekünk arról, hogy nemcsak egy teltház koncertet élnek meg sikerként, hanem azt is, hogy a karantén ideje alatt több időt tölthettek a családtagjaikkal, hogyan lehet pozitívan beosztani a kapott időt. A második előadónk Alin Nicuță volt, aki gyerekkorában román nemzetiségűként került egy magyar faluba, magyarok a barátai, magyarul ír dalszövegeket, és arról kérdeztük őt, hogy hogyan sikerült románként beilleszkednie egy magyar környezetbe. A következő előadónkról pedig csak annyit árulok el, hogy egy nagyon kedves barátunknak tehetitek fel a kérdéseiteket roma származásával, tanulmányaival, illetve különleges kultúrájával kapcsolatosan.

Mindezek mellett fontos tudni, hogy az EgyletEgyetemen való részvétel tandíjmentes, és bár az ODFIE nem vizsgáztat egy-egy előadás után, illetve diplomát sem ad a hallgatói számára, mégis rengeteg tapasztalatot, pozitív megerősítést, közösséget, barátokat, élményeket, és olyan tudást biztosít, amelyeknek az élet bármely területén hasznát vehetjük.

Téged is várunk! Jelentkezz!

SZEKERES RITA

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Vendégségben

A múlt században történt, hogy az esperesi vizsgálószerk egy homoródminti gyülekezetbe érkezett. Akkoriban a lovas kocsis számított népszerű közlekedési alkalmaságnak, így a fogadó egyházközség lelkesen rendszerint nemcsak a vizsgálószerki tagok, hanem a lovak élelmezéséről és szállásáról is gondoskodott.

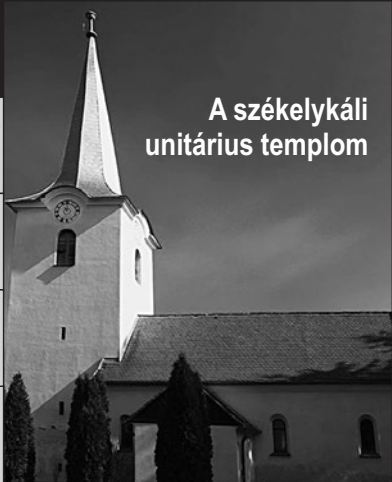
Amíg a vizsgálószerk tagjai feladatukat végezték, a lovakat bekötötték pihenni és abrakoltatni a lelkes istállójába. Az idő estére fordult, mire végzett a vizs-

gálószerk, s a sötét fellegekből megeredt az eső. A lelkes jó házigazda módjára nem eresztette el a vizsgálószerki tagokat a szakadó esőben, mondván, majd reggel útra kelhetnek.

Igen ám, de az eső nem akart elállni, éjt nappallá téve csak szakadt. Nemcsak a vizsgálószerki tagok, hanem a lelkes is egyre türelmetlenebbül várta az idő jobbra fordulását. Harmadik nap, amikor kilépett a lelkes a papi lak tornácára, hogy szemügyre vegye a fellegek járását, a bajusza alatt felmormogott az égre:

– Uram, neked sohasem voltak vendégeid?

(Forrás: néhai BENCZŐ DÉNES)

A 21. unitárius püspök, a falu szülőtte, író	London negyede	Csoport-nyelv	A vendéglős lapja	Ártalom	Beccsap		Várát Dobó István védte				
A püspök műve						LY					
Szítál						Germánium					
						Húz					
A felismerés szava			Tetejére csap								
Kálium			Rádium és kén								
				Komor							
				Arénában ölik le							
Ételízestő-márka	Francia színész						Észak				
Negyed négy!	Kiönt a folyó						Ezüst vegyjele		... West, filmsztár	Megszégyenít	Erdélyi fejedelem, 1667-ben vásártartási jogot adott Kálnak
Eszesít						Gyümölcs-fajta					Amper
						Török fiúnév					Asztácium vegyjele
Vonat fut rajta			Kiló		Van mirigy!						
			Halogén elem		Hamis indok						
Tetejére		A falu régi neve					Női név				
		Hatalmában tart					Tisztítás vízben				
Kofa igéje				Zöld-citrom					Zorro jele		Francia autójel
				Leszáll a repülő					Temes-partok!		Nagy szaglószer
Ölölő						Áraszt				Téli sport	
						Cipész-számszám				Növény része	
Arra a helyre tevés							Holland focista				
							Zsidó családnév				
Svéd autójel	Liter		Newton		Ollós állat				Nagyon régi		
	Bibliai bárkás		Traktor húzza		Ahhoz hasonló				Vastag karó		
Izomkötő		Edit becézve				Gléda				Indulatszó	
100, római számmal		Norvég korona jele				Latin csont				Görög betű	
							Örömteli felkiáltás				
							Dehogy!				
Amputáló											LY

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott szerkesztőbizottság: dr. Andorkó Júlia Eszter szerkesztő, Bíró Sára Gyöngyvér médiareferens, Rácz Norbert Zolt püspöki titkár, felelős szerkesztő. **Munkatársak:** Asztalos Klára (Nők Világa), Magyar Zita Emese (ifjúsági oldal), Czire Alpár (fotó), Forrai Tibor (keresztrejtvény), Szombatfalvi Etelka (gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat)
Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella

Készült a kolozsvári Idea Nyomdában.

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264 593 236/(0)264 595 927; kozlony@unitarius.org
A lapszám letölthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0264 596 478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Támogató a Romániai Magyar Demokrata Szövetség és a Communitas Alapítvány.

Barangoló Isten országában

Kedves Gyerekek!

Szeretettel köszöntelek benneteket áprilisban, az évnek negyedik hónapjában. Kicsit olvasgattam áprilistról, mivel szenvedélyem megismerni a szavaknak, neveknek eredetét. Képzeljétek, áprilist Vénuszról, a szépség római istennőjéről nevezték el. Elsőre engem is meglepett e tény, de úgy, ahogy ma is, régen is voltak olyanok, akik két keresztnévet kaptak. Vénuszt tehát, Mars kedvesét Aperirének is

hívták. E különlegesen hangzó név a latin *aperire* szóból származik, amelynek jelentése „megnyitni”. Ebben a hónapban a márciusban megjelent kis rügyek kinyílnak, ugyanakkor velük együtt megannyi apró mezei virág bimbója is, meg maga a föld is virágba borul, utat engedve így a majdani sok beérni, megérni vágyó gyümölcsnek, zöldségnek egyaránt. Áprilist Szent György havának is nevezik, ilyenkor Erdély-szerte az ezen nevet viselő települések kikapcsoló-

dó, kulturális programokkal teli, vidám, összerázó napokat szerveznek. Remélem, április 1-jén jól szórakoztatok! Tudom, nem ugyanolyan, mint régen, de mégis, kíváncsi vagyok, hogy a húsvéti ünnep megihitt legyen mindannyiatoknak. Tanuljatok locsolóverset, locsoljátok meg a női szeretteiteket. Ilyenkor, húsvétkor frissesség és szabadság iránti vágy lengi át a völgyeket, és ha csendben maradsz, hallani a szélben a szobába beillanó tavaszt.

Feladatok:

1. Az alábbi Tóth Árpád-versből kicsentem néhány szót, így ti verseskötetet, internetet használva kell a szavakat megjelöljétek, és beírjátok!

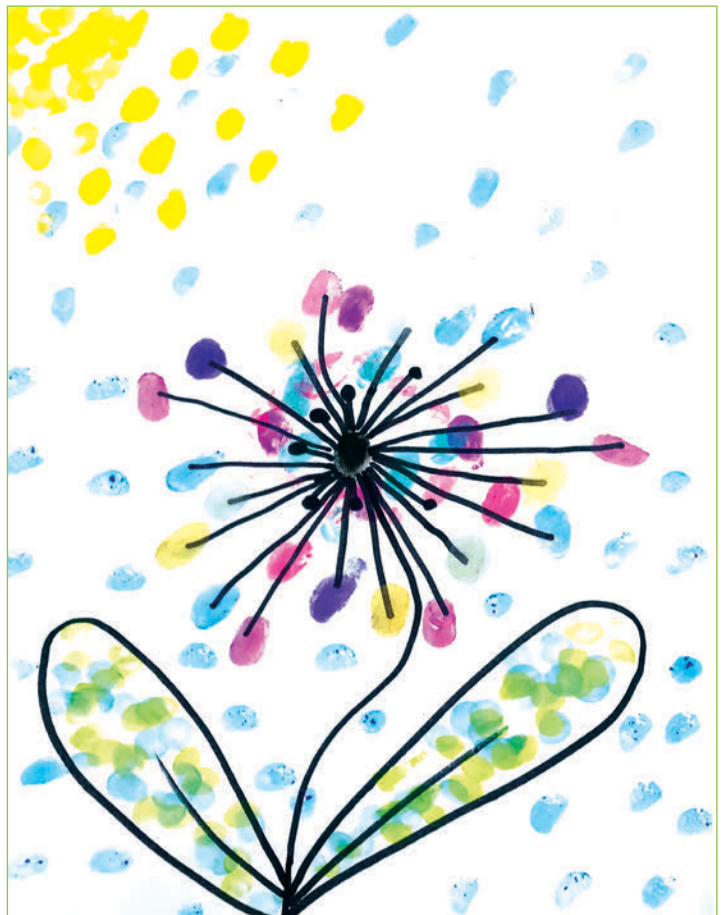
TÓTH ÁRPÁD

Április

Április, ó,
Minden csínyre friss!
Faun-bokáju, vad suhanc,
Újra itt suhansz!
Vásott
Porozza a tereket,
Repül a szemét,
Levegőbe parazsat
Hintegetsz és
Illatot s zenét!

Némely ingó és rügyes
Ág végére már
Küldöd: az ügyes -
.....
Mint árbócra egy piros,
Pettyes zubbonyú,
Fürge lábú és csinos
Kis!
Kémleli a láthatárt:
Mennyi fény! Mi az?
S zümmög zengő, napba tárt
Szárnyakkal:!

2. Vízfestékezzétek be ujjaitokat pár tetszőleges színnel és indulhat is a móka! Rajzoljatok ti is ilyen virágot, ahogyan Erin Anita Quigley észak-írországi unitárius kislány tette, persze egyéb ötlettel is előrukkolhattok! Hajrá!

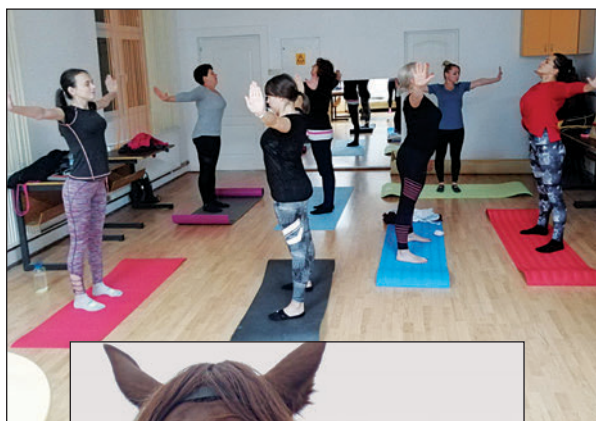
Szeretetszolgálati képek

Erdővidékről és

Székely-
kereszt-
úrról

Bálint Benczédi Ferenc püspök (Kolozsvár), **Demeter Erika** lelkész (Korond), **Gálfalvi Gábor** ny. iskolaigazgató (Alsóboldogfalva), **Gy. Dávid Gyula** építész, műemlékvédelmi szakmérnök (Szigetszentmiklós), **Jenei Sándor Levente** lelkész (Szabéd), **Kelemen Szabolcs** lelkész (Szentegyháza), **Kiss Zsuzsánna** lelkész (Ikland–Nagyernye), **Máthé Dénes** egyetemi tanár (Kolozsvár), **Nagy Adél** lelkész (Recsenyéd), **Rácz Mária** lelkész (Kolozsvár), **Rezi Elek** teológiai tanár (Kolozsvár), **Szász-Cserey Katalin** lelkész (Firtosmartonos), **Szekeres Rita** ODFIE elnöki titkár (Gyergyóalfalu–Kolozsvár), **Tőkés Lóránt** lelkész (Csókfalva–Erdőszentgyörgy–Bőződűjfalu)